Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

MARIE DINESEN

GUD KAN

MINDEBLADE FRA FRIEDENSHORT

O. LOHSE · KØBEHHAVN

GUD KAN

MARIE DINESEN

GUD KAN

MINDEBLADE FRA FRIEDENSHORT

2. Oplag

O. LOHSE • KØBENHAVN 1932
For Norge: Lutherstiftelsens Bokhandel, Oslo.

Denne Bog er væsentligt bygget over Søster Annies engelske Optegnelser.

Jeg skylder hende en varm Tak for hendes Imødekommenhed.

Maatte Mindebladene i disse vanskelige Tider tale til Hjerterne om Guds store Gerninger!

Juni 1932.

Marie Dinesen.

I.

Atter er der holdt Jul i *Friedenshort* — uden Mutter Eva.

Arbejdet gaar sin vante Gang baade paa Moderstiftelsen og i alle de smaa Hjem rundt om i Tyskland. Hele det levende Maskineri maa arbejde videre, alle de menneskelige Væsner maa fortsætte Livet, selv om den, der var Centrum, ikke findes mere. Men hvor hun savnes, den rene, elskelige Kvinde med de stærke og dog saa milde Øjne og med det varme, medfølende Hjerte!

Endnu synes man at se hendes fine Skikkelse færdes alle Vegne, bærende alles Byrder og førende alle Traade i sine smaa, svage Hænder. Man indbilder sig at høre hendes Stemmes Klang. Man griber sig i at maatte kende hendes Mening om dette eller hint. Man længes efter at være forenet med hende i Bøn for alle de mange, Gud lagde ind til hendes Hjerte.

Man mindes snart et, snart et andet Træk

fra svundne Dage, og det gør godt at drage Minderne frem og tænke paa Guds Trofasthed mod *Friedenshort*. Den Herre, der styrede Mutter Evas Hænder og ledede hendes Tanker gennem de mange Aar, er jo endnu den samme og svigter ikke den store, moderløse Flok. Hvor har Gud ikke været trofast i Tiderne, som svandt! Hvor har hans Kærlighed ikke aabenbaret sig i de mindste Enkeltheder!

Mindernes Perlekæde bliver mer og mer dyrebar, som Dagene gaar. Og Minderne blegner ikke, snarere er det, som træder de skarpere og tydeligere frem. De straaler med gylden Glans over de graa Hverdage.

Man færdes paa hellig Grund i *Friedenshort*. Hver Fodsbred Jord af det store Omraade er *helliget Herren*, og Guds Velsignelse nedbedes stadig over Gerningen.

Søster Annie er vel den af Søstrene, som i de senere Aar har været mest sammen med Mutter Eva og stadig har ledsaget hende paa Rejser. Derfor har hun det største Forraad af Minder at øse af.

Og over alle Minderne ligger som en Solglans *Guds Kærlighed*.

II.

Det var mod Slutningen af Aaret 1922. Mutter Eva var træt, Hjertet overanstrengt. Aldrig var hun selv i Stand til at tage Hensyn til dette svage Hjerte (det virkelige Hjerte var stærkt nok!).

Midt i December drog hun med en af Søstrene til Bodensøen, mens Søster Annie blev hjemme og forestod Juletravlheden. Siden mødtes hun med Mutter Eva, og de gjorde en lille Rejse til de italienske Søer, hvorfra de drog til St. Chrischona ved Basel. Videre til Zürich, hvor de traf en ældre Præst, som havde stor Interesse for deres Gerning. Det gjorde dem usigelig godt at møde saa megen Forstaaelse overalt, saaledes ogsaa paa et Døvstummeasyl, hvis Beboere med en rørende Kærlighed gav deres Skærv til Børnehjemmene.

Da de døvstummes Pakke skulde afsendes fra Posthuset, maatte man paa Grund af Tolden opgive, hvad den indeholdt. Derved fik den kvindelige Ekspedient at vide, hvad det

drejede sig om, og nu vilde hun absolut betale Omkostningerne ved Forsendelsen som sin Andel i Gaven! —

Hjemrejsen gik over Schaffhausen, hvor der ogsaa boede Venner, som havde sendt Julegaver til *Friedenshort* og samtidig indbudt Søstrene til et Besøg.

Familien bestod af Mand og Hustru, en Datter paa 13 Aar og et Adoptivbarn, en lille forældreløs, tysk Pige.

Manden var Indehaver af en solid, gammel Forretning, og baade han og Hustruen adlød bogstaveligt Ordet: Søg først Guds Rige ... Alt, hvad der vedrørte deres Forretning var underlagt denne Lov. Manden foretog ofte Forretningsrejser, men rejste frem for alt i „Kongens" Ærinde.

Ofte kunde han vaagne, mens det endnu var Nat, med Forvisningen om at skulle staa op og drage til en eller anden By. Lydigt drog han af Sted med sin Prøvekollektion og fandt samtidig Lejlighed til at bringe Bud fra „Kongernes Konge".

Aftenen før de to Søstre skulde rejse hjem, tog Købmandsfruen dem med ned i Forretningen og fremdrog alle Slags Klædningsstykker til dem. Da de protesterede mod at faa alt af bedste Sort, svarede hun roligt:

„Dersom Jesus gik hernede paa Jorden nu, vilde vi da give Ham det allerbedste, hvorfor skulde vi saa ikke give det til Hans Tjenere!"

Nu kom Købmanden ud fra den indre Del af Butikken og forærede dem to Æsker med de fineste Lommetørklæder. Alt blev skænket paa en saa enkel og naturlig Maade, at Søstrene slet ikke kunde andet end modtage det i samme Aand. Og det forekom dem, som rørte Herren selv ved de prosaiske Klædningsstykker og helligede dem.

En anden Dag bragte Købmanden Mutter Eva en Kuvert, som indeholdt 500 Francs til Arbejdet. Siden fulgte en ejendommelig Forklaring:

Da de boede midt i Byen og ikke havde nogen Have, havde de købt et Stykke Land uden for Byen, hvor de dyrkede Frugt og Grønsager til eget Brug. Men nu havde denne Have kostet Købmanden mer, end han havde tænkt at ofre paa den, og følgelig maatte han give en ekstra Sum til Herrens Gerning.

De fleste Mennesker vilde vel have sagt: „Siden min Have har kostet mer end beregnet, kan jeg *ikke* give saa meget bort!" Men denne Mand tænkte lige modsat.

I deres Hjem boede ikke blot det adopterede Barn, men desuden to Invalider, hvoraf den ene

var en Slægtning. De krævede Pleje Dag og Nat. Om Natten havde de en uddannet Sygeplejerske, men om Dagen blev alt Ekstraarbejdet inde hos dem taget op sammen med Dagens øvrige Gerning i Hus og Forretning, og alt foregik dog roligt og stilfærdigt uden Jageri. De tænkte endog paa at tage tre forsømte Børn til sig, som de havde hørt tale om.

Ved Afrejsen vilde de give Søstrene en stor Krukke Smør og hele Bjerge af Schweitzerost til Fortæring undervejs!

Damerne erklærede, at det vilde være umuligt at faa det gennem Tolden som Rejsekost, og mere maatte man jo ikke medføre. De kære Mennesker trøstede sig da med at pakke en Masse sammen og sende det til *Friedenshort* som „Liebespakete", hvilket paa det Tidspunkt endnu var tilladt af Myndighederne.

Nu fulgte Købmanden dem over Grænsen og fik dem vel anbragt med alle deres Sager i Toget i Stuttgart. Og der sad de saa paa Hjemturen og tænkte paa al den Kærlighed, Herren havde ladet dem møde, og bad Ham velsigne de gode Venner.

Der var et Spørgsmaal, som ofte fremstillede sig for de to Søstre paa deres Rejse, Spørgs-

maalet om et Par Heste, som *Friedenshort* i høj Grad trængte til. De gode, gamle „brune" var i en saadan Tilstand, at det næsten var grusomt at bruge dem. At faa et Par nye maatte regnes for umuligt paa den Tid, og dog var to Heste absolut nødvendige. Alle de Kul, som anvendtes, blev hentet direkte fra Gruberne, og det var ikke lidt, der behøvedes til at opvarme mer end 12 Huse i den kolde Vinter. Endvidere skulde der hentes Proviant fra Nabobyen til c. 400 daglige Mennesker.

Midt i Januar forstod Søster Eva, at Gud vilde skaffe Penge til Heste. Og snart kom der ogsaa Pengegaver i saa rigelig Mængde fra *Friedenshorts* Venner, at man ikke blot kunde lægge noget til Side til dette Formaal, men endogsaa kunde sende en Sum til hvert af de smaa Børnehjem rundt om i Landet.

I Stuttgart havde der været Tid til at besøge den gode Ven, som til Jul havde skænket *Friedenshort* en meget værdifuld Gave, et lille Trykkeri, der blev til stor Nytte. Det var saa frygtelig dyrt at lade alt trykke, nu kunde en af Søstrene arbejde med denne lille, nemme Maskine og trykke Smaabøger, Hefter og Kort. Det var et længe næret Ønske, som de aldrig havde tænkt at faa opfyldt.

I Liebenzell, hvor den tyske Kina-Indland-

Mission har sit Sæde, var de med til at fejre Lederens Fødselsdag.

Missionseleverne gav deres kære Lærer en Æske af Form og Farve som en stor Mursten. Der trængtes til et nyt Hus, og da det var meget dyrt at bygge i Tyskland paa den Tid, havde Eleverne ganske simpelt tømt deres Lommer og fyldt denne „Mursten" med Penge.

Men til trods for, at der i Liebenzell var saa god Brug for Penge, blev der dog meget til overs til Børnene i *Friedenshort*, og det samme var Tilfældet alle Vegne, hvor de to Søstre færdedes.

— — —

Endelig var de atter hjemme, lykkelige over den gode Hviletid, Gud havde givet dem.

Det var forunderligt for dem at tænke paa, at netop paa den Tid, hvor ikke mange rige havde Raad til at rejse i Schweitz, havde Herren givet dem denne herlige Ferie, hvor de havde faaet alt frit, og hvor Arbejdet endda havde kunnet gaa sin sædvanlige Gang i Hjemmene.

De to rejsende havde ikke haft andet at gøre end, naar de blev spurgt, da at fortælle, hvor store Ting Gud hidtil havde gjort mod dem. Men det var ogsaa lige saa vidunderligt som Beretningen om Bespisningen af de 5000 i

Ørkenen, om Elias' Ravne eller Melkrukken og Oliekruset!

— — —

Vennerne i Schweitz interesserede sig meget for Missionsarbejdet i Vest-Kina, hvor tre Søstre fra *Friedenshort* levede blandt nogle Bjergstammer, Miao-Folket.

Den første Missionær, der kom til dette Folk, var Mr. Adams. Og Søstrene fra *Friedenshort* havde ventet at komme til at arbejde sammen med ham. Da blev han pludselig dræbt af Lynet lige for deres Øjne. En anden, ældre Missionær fra Kina-Indland Missionen, som skulde have været deres overordnede, blev syg og døde. Gud var deres eneste Tilflugt i de fremmede Omgivelser. Under Verdenskrigen var de ganske ude af Forbindelse med Hjemmet og kunde intet Tilskud faa derfra. Men Kina-Indland Missionen regnede ikke med, at der er Forskel paa Nationerne i Kristi Rige, og stod dem troligt bi.

Dette Arbejde er blevet rigeligt velsignet. Nu er der i Kina et lille „Friedenshort", et Hjem for hjemløse Børn, som er reddet fra Hungersdøden. Der er en lille Samling af c. 20 større og mindre Huse, og en kristen, kinesisk Kvinde, Søster Ruth, har sluttet sig til Gerningen.

De schweitziske Venner vilde gerne vedblive at faa Meddelelser om dette Arbejde, og saaledes gik det til, at der startedes et lille Blad som Følgeblad til *Friedenshort* Maanedsblad: „Kongens Tjeneste".

Schweitzerne paatog sig alle Udgifter ved Trykningen, og en schweitzisk Dr. phil. var den første Udgiver af det lille Blad.

Denne Mand havde været Atheist og Fjende af Guds Ord. Men paa forunderlig Maade blev han ledet til Bibelstudium, og skønt han læste sin Bibel, væbnet til Tænderne mod Ordet, gjorde dette dog sin Gerning, saa han satte sig som et lille Barn ved Jesu Fødder og siden prædikede for sine Studenter den Tro, han før fornægtede.

Han sagde selv, at han havde haft sin Oplevelse som Paulus paa Rejsen til Damaskus. Og nu længtes han blot efter, at hans Børn skulde komme til Troen, mens de endnu var unge, saa de kunde blive væbnet mod Tvivlen.

III.

Ofte kommer der Besøg til *Friedenshort*. Saaledes indfandt der sig en Dag en kær, russisk Gæst, Søster Heartsease (Stedmodersblomst). Man havde hørt, at hun var i Tyskland, og en Morgen kommer en af de unge Søstre til Søster Annie og melder, at der er Besøg.

Ude i Hallen staar en lille, skrøbelig Skikkelse med store, straalende, mørke Øjne. Da hun siger et Par Ord paa engelsk, bliver Søster Annie klar over, at det virkelig er Søster Heartsease. Alligevel bliver hun staaende stum og stirrer paa Gæsten med Kærlighed og Ærefrygt. Heartsease er jo en af dem, der har lidt for Jesu Skyld. Men saa sejrer Glæden, og den kære Ven føres i Triumf ind til Mutter Eva.

Det er saa karakteristisk for Heartsease, at hun næsten øjeblikkelig sætter sig til det lille Harmonium og istemmer med sin skønne Stemme en Sang, skrevet over Ordene i Aabenbaringen 7, 14—17:

„Hvem er disse, som er iført de lange, hvide Kjortler, og hvorfra kommer de!... Det er dem, som er kommet ud af den store Trængsel og har tvættet deres Kjortler og gjort dem hvide i Lammets Blod. Derfor er de for Hans Trone og tjener Ham Dag og Nat i Hans Tempel. Og Han, som sidder paa Tronen, skal bo iblandt dem. De skal ikke hungre mer, ej heller tørste mer. Solen skal ikke falde paa dem, ej heller nogen Hede. Thi Lammet, som er midt for Tronen, skal vogte dem og føre dem til levende Vandstrømme. Og Gud skal aftørre hver Taare af deres Øjne."

Atter og atter synger hun Halleluja, Halleluja.

Men bag Lovsangstonerne høres Klang af Lidelse. Man forstaar, at den syngende har været ude i Trængselen. Og dog er hun nu paa Tilbagerejsen til Rusland!

En Dag siger Søster Annie til hende:

„Men, Heartsease, det er ganske galt og meningsløst, at du virker forfriskende paa os! Det burde jo være os, der opliver dig og hjælper dig!"

Saa ler hun paa sin fornøjelige Maade og siger:

„Kære Venner, I kommer mig jo i Møde med jeres varme Hjerter!"

For mange af Søstrene blev det af stor Betydning at se, hvor frimodig, ja, munter, det skrøbelige Menneske var, som havde gennemgaaet saa meget. De forstod, at Guds Kraft strømmede gennem hende.

En Dag fortalte hun en Flok Søstre om en

Friedenshortbørn plukker Æbler.

from Kvinde i Rusland, som hun kendte personligt. Det var en fattig Kone, men rig i Gud. Hun drog omkring i Landsbyerne for at hjælpe og undervise. Især tog hun sig af Børnene.

Det blev hende imidlertid snart umuligt at overkomme Arbejdet alene. Hun gik derfor til Heartsease og bad om Raad. En Bonde havde anmodet hende om at skaffe to Kvinder til

Hjælp i Arbejdet, men hvor skulde hun finde dem?

Heartsease gav hende Adresser paa forskellige Kvindeforeninger, og hun henvendte sig til dem, men kom bedrøvet tilbage. Hun havde ingen fundet, som var villig til at ofre sig for dette Arbejde. De havde blot spurgt, hvordan det forholdt sig med Løn, Fritid og Bekvemmeligheder.

Efter Mødet fortalte den Søster, som var „Moder" for „Rødkælkefamilien", sin Børneskare, hvad hun havde hørt, og de lyttede opmærksomt.

Mellem Børnene var der et landflygtigt, russisk Pigebarn paa c. 13 Aar, som spurgte:

„Men, Moder, var der virkelig ingen, som vilde gaa? Ikke en eneste?"

Og hun lagde Hovedet ned paa sine Arme og hulkede.

Kort forinden havde hun hørt om Nøden i Rusland og spurgt, om man ikke kunde sende Brød dertil. Hun var villig til at spise mindre hver Dag, bare der maatte blive sendt noget til hendes Landsmænd. Men det var umuligt.

Nu var alle de smaa „Rødkælke" Fyr og Flamme. Der skulde hjælpes, men hvordan?

Saa var der nogle, som kom i Tanker om Sparebøsserne. Børnene faar jo somme Tider

Penge som Gave fra Venner. Eller hvis en Diktat er fejlfri, eller et andet Arbejde særlig godt gjort, faar den lykkelige en Pfennig som Belønning.

Saadanne Penge gemmes i Sparebøsserne, Indholdet er Børnenes Ejendom, og de har Lov at gøre dermed, hvad de vil, men i Regelen bruges de til at købe Jule- og Fødselsdagsgaver for.

Nu var de ivrige for at give Indholdet. De vilde ikke nøjes med at give en Del deraf, det skulde være det hele.

De mindste var allerede puttet i Seng, men de hørte Støj og Snakken og raabte, at de vilde ogsaa give alt, hvad de havde.

Der var kun en lille Pige, Grete, som længe stod ved Enden af Bordet og saa forelsket paa en Halvtredsmark-Seddel. Den ønskede hun tydeligt nok at beholde!

Lillemoder sagde ikke et Ord til hende. Hun vedblev bare at tælle Pengene og lagde dem sammen med, hvad der fandtes i Tiendeæskerne.

I Almindelighed giver alle de smaa Familier i Børnehjemmene nemlig Tiende af de Gaver, de faar. Og dene Tiende gaar til Missionsarbejdet.

Alt var regnet sammen, og Pengene blev

lagt i en Konvolut, men da kom Grete springende og sagde:

„Moder, naar de andre har givet alt deres, saa vil jeg heller ikke beholde noget for mig selv. Du kan lige saa godt faa de 50 Mark!"

Søsteren tog det ganske roligt og sagde kun:

„Det var ret. Nu er det et helt Offer, og Herren vil velsigne det!"

— — —

Faa Dage senere kom Heartsease paa Besøg hos „Rødkælkene" for at takke dem. Hun fortalte dem, hvor rørt Russerne vilde blive, naar de hørte, at tyske Børn havde tænkt saa kærligt paa dem.

Mens hun talte, skjulte den lille, russiske Pige sig bag Plejemoderen, og hede Taarer randt ned ad hendes Kinder.

Det kære Barn havde et saa varmt Hjerte og en brændende Kærlighed til sit Folk!

Da Moderen senere omtalte Begivenheden, tilføjede hun:

„Forhaabentlig vil vi en Dag kunne give noget mere end Pengene. Vi vil give vor lille Russerpige tilbage til sit Folk, saa hun kan arbejde iblandt Staklerne."

Og den lille Pige sagde selv:

„Vent bare, saa skal I se! Naar jeg er stor nok, saa kommer jeg."

— — —

Det er ikke altid let for Moderen til saadan en lille Familie at undvære Tiendedelen af de som oftest sparsomme Indkomster.

En Dag havde „Rødkælkemoderen" ved Morgenandagten talt over 5. Mosebog 18, 4:

„Førstegrøden af dit Korn, af din Most og af din Olie og det første, som klippes af dine Faar, skal du give Ham."

Hun sammenholdt dette Ord med Malakias 3, 10:

„Bringer hele Tienden ind i Forraadshuset, for at der maa være Føde i mit Hus . . . "

Og saa fortalte hun Børnene, hvordan Gud paa dette Punkt havde ledet hende til at lægge en Tiendedel til Side af alle de Gaver, som sendtes til hendes lille Familie.

Hun betroede dem, hvor vanskeligt det havde været i Begyndelsen at lægge disse Penge hen til Missionen.

En Dag havde hun staaet og manglet 30 Mark til noget ganske bestemt. Hun bad om dem og — fik dem. Men da kneb det med at trække de 3 Mark fra!

Det var dog kun i Begyndelsen, det faldt hende svært. Meget snart blev det klart for hende, at hun ikke maatte gøre det knurrende, eller fordi det var nødvendigt, thi da vilde det ikke blive til Velsignelse.

Nu havde det i aarevis været hende en Glæde straks at fradrage en Tiendedel af de Gaver, der indkom, inden hun benyttede Resten til Husets Tarv.

„Rødkælkemoderen" havde været saa ivrig, da hun talte om dette, man havde følt hendes varme Hjerte banke bag Ordene. Hun havde tænkt ganske særligt paa de store Børn, som snart skulde ud i Verden og tjene til Livets Ophold. Og hun havde bedt dem om at regne med, at Tiendedelen af deres Fortjeneste tilhørte Gud.

Senere hørte hun dem snakke sammen. Brudstykker af Samtaler naaede hendes Øren:

„Jeg giver Tiende af min Sparebøsse!"

„Det gør jeg ogsaa!"

„Else, giver du ogsaa Tiende?"

„Ja, naturligvis gør jeg det!"

Saa var det, „Lillemoder" havde fundet paa at indrette en speciel Æske til at samle Tiende i. Indholdet af den skulde benyttes til at give en eller anden Søster i Missionen en Gave.

Smilende havde hun sagt, da hun fortalte derom: „Det er jo rigtignok kun Smaapenge!"

Men hun var straks blevet alvorligere og havde tilføjet:

„Jeg er vis paa, at de betyder meget mere for Gud."

Og „Rødkælkene“ er i Sandhed glade Givere.

— — —

I lange Tider havde Rødkælkefamilien meget ønsket at komme i Besiddelse af et Harmonium. Det var jo et stort Ønske. Indvendig rystede Plejemoderen ogsaa paa Hovedet og var ikke rigtig klar over, hvor vidt hun skulde forsøge at kontrollere Børnenes inderlige Bønner derom.

Netop i de sidste Maaneder var der en følelig Mangel paa langt mere praktiske Ting. Saa en Dag sagde hun:

„Lille Børn, jeg synes, der er mange Ting, som er meget mer nødvendige.“

Men da saa lille Marie op og svarede:

„Aa, men Moder, jeg synes, et Harmonium er umaadelig nyttigt!“

Da man foreslog hende at forklare sig nærmere, svarede hun:

„Du kan ikke tænke dig, hvor svært det er at høre „Svalerne“ synge og spille om Aftenen, naar vi aldrig kan!“

Marie er meget musikalsk. Hun synger baade første og anden Stemme ganske rent efter Øret, skønt hun kun er 11 Aar.

Lille Moder smilede og lod Sagen falde, idet

hun erklærede, at efter hendes Mening var Madrasser alligevel nødvendigere!

Men Marie vedblev at bede Gud om et Harmonium. Og nu skal vi høre, hvordan Han svarede paa et Barns Bøn i Tro. —

Der var nogle unge Piger, som havde hørt tale om „Rødkælkenes" store Ønske, og de begyndte nu at sende smaa Gaver til Hjælp til at købe det. Fra Tid til anden blev der virkelig samlet en lille Sum til Formaalet, og nu dristede Plejemoderen sig til at skrive til et Firma i *Barmen* og bede om en Prisliste, idet hun tilføjede, at de maaske havde et brugt Instrument. Ganske vist var hun ikke i Stand til at købe det i Øjeblikket, men hun vilde gerne vide Besked om Priserne etc. Firmaet var blevet hende anbefalet. Hun fortalte om Børnenes Længsel efter et Harmonium, og at der fandtes en lille Sum, men tilføjede, at hun ikke kunde indsende nogen Ordre, før hele Summen var bragt til Veje, da Søstrene aldrig gjorde Gæld.

Til sin Forundring modtog hun ingen Prisliste, men et meget elskværdigt Brev fra Firmaets Chef, som foreslog, at Børnene blot skulde vedblive at samle de Gaver, der indkom indtil November. Saa skulde Pengene sendes. Og ligegyldigt hvor lille Summen var, saa øn-

skede Firmaet at forære et af deres allerbedste Instrumenter som Julegave til „Rødkælkene".

Plejemoderen var ganske overvældet. Hun var ung, og hendes Ansigt ligefrem straalede af Fryd, da hun udmalede sig Børnenes Overraskelse og Glæde. Instrumentet skulde smugles ind og lukkes inde i Julestuen indtil Juleaften. Alt, hvad Børnene fik at vide, var, at de vilde faa en stor Overraskelse.

Hver Gang de var samlet, gættede de vildt og var uendelig langt fra Virkeligheden. Kun lille Marie sagde stilfærdigt:

„Jeg er vis paa, det maa være et Harmonium!"

En af de store Piger sagde til hende:

„Men, Marie, ved du, hvad et Harmonium koster? Mer end 400 Mark!"

„Pyt, selv om det var 1000, saa er det ingen Ting for Jesus. *Han kan!*"

— — —

Da man Juleaften samledes i „Rødkælkenes" Julestue, var det nye Harmonium ikke til at se. Tre—fire af Søstrene holdt Vagt ved det og dækkede det ganske. De sædvanlige Juleborde var festligt ordnet med Gaver til de forskellige Børn. Juletræet var klart oplyst. Klokken ringede, og den lille, forventningsfulde Flok stormede ind. De blev anvist deres Pladser og fik

deres Gaver. Saa fortrak en Del af de voksne ind i et tilstødende Værelse, saa at Børnene kunde faa Plads til at lede efter „Overraskelsen".

Snart lød Raabet: Madrasser! De havde opdaget et Stykke Bolster og forstod, hvad det skulde være til. Plejemoderen havde allerede faaet sine mere nødvendige Ting!...

Men Børnene fik at vide, at det ikke var alt, det var ikke Overraskelsen.

Flere af de smaa søgte under Skabe og Borde. Men Marie stod og stirrede rundt i Værelset, saa nærmede hun sig langsomt det Sted, hvor Harmoniet var skjult.

En af Søstrene, der var næsten lige saa spændt som Barnet, kunde ikke lade være at udbryde:

„Bed Søstrene flytte sig, Marie!"

I samme Nu gik en af disse villigt til Side, og Maries lille Skikkelse skælvede bogstavelig talt af Glæde.

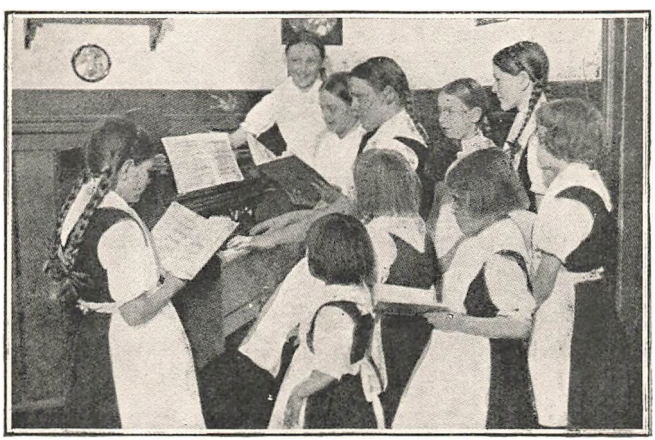
Saa lød et Jubelskrig fra de øvrige Børn, som raabte:

„Marie sagde nok hele Tiden, at der vilde komme et Harmonium!"

Nu satte en af Søstrene sig til Harmoniet og spillede en kendt Julesalme, og alle Børnene stemmede i.

Marie havde listet sig hen til Harmoniet og stod i Hjørnet ved Væggen. Hun kunde næsten ikke synge, men holdt sig tappert, til Sangen var forbi. Da Mutter Eva sagde:

„Nu vil vi takke Jesus for denne store

„Rødkælkene" og deres Harmonium.
Den hvidklædte i Baggrunden er Marie.

Gave!" lød der en svag Hulken fra den lille Pige, og hun bøjede hurtigt Hovedet ned over Kanten af det dyrebare Harmonium. Da hun efter Takkebønnen atter saa op, viskede hun hastigt nogle Taarer bort.

Siden saa Plejemoderen hende flere Gange stjæle sig til at stryge hen over Harmoniet. Og næste Dag spurgte Marie sig selv:

„Kan det virkelig være muligt!"

Hun frygtede, at nogen skulde komme og hente det igen, men da hun hørte, at det virkelig tilhørte Rødkælkereden, var hun rolig og glad.

I en tidlig Alder havde lille Marie lært, at Gud er en levende Gud, og at Han hører og besvarer sine Børns Bønner.

„Han giver os rigeligt alle Ting at nyde!" —

Medens Heartsease endnu opholdt sig i *Friedenshort*, kom den schweitziske Dr. phil. paa Besøg og medbragte sin ældste Datter, som skulde have et Kursus paa Husholdningsskolen der.

Han og Heartsease talte meget sammen, og det var yndigt at se denne begavede Mand ydmygt og ærbødigt lytte til den lille Russerindes Ord.

Da han saa hende første Gang, spurgte han Søster Annie, hvem hun var.

Denne gav ham en kort Forklaring og tilføjede, at hun var en af „Guds hellige".

Hertil svarede han: „Det er man straks klar over!"

— — —

Hestene, som saa haardt tiltrængtes, var ble-

vet købt, og Regningen kom. Den lød paa fem Millioner Mark, og det var meget billigt paa dette Tidspunkt. Pengene laa rede, men det viste sig, at kun Halvdelen skulde betales. Paa Regningen var tilføjet, at den forrige Ejer af Dyrene som Gave til *Friedenshort* havde betalt den anden Halvdel.

— — —

I Slutningen af April lød der uhyggelige Rygter om, at Polakkerne forberedte et Indfald i Landet, og man ønskede derfor at skaffe sig et Forraad af Levnedsmidler.

Da sendte den samme Ven en Cheque, som satte Søstrene i Stand til at gøre de Indkøb, de behøvede.

Og Gud holdt sin Haand over Øvre-Schlesien og hindrede nye Blodsudgydelser.

Netop paa denne Tid for 2 Aar siden havde de været omgivet af Rædsler og Tumulter, og nu var alt roligt. Der var i Sandhed meget at takke Gud for.

IV.

I September 1923 var Luften ladet med Elektricitet. Man anede, at det trak op til en Pengekrise. Og man spurgte hinanden, hvad der nu vilde hænde.

Markens Værdi forringedes stadig, mens Priserne steg vildt. Den amerikanske Dollar havde en Værdi af 50 Millioner Mark!

— — —

Og dog — til Trods for, at alt saa umuligt ud, til Trods for Kaos og Forvirring alle Vegne, var Søstrene i *Friedenshort* saa velsignet sikre paa, at Guds gode Haand var over dem. De hvilede trygt i Guds Faderkærlighed og Omsorg, som aldrig vakler.

Det er ikke Indbildning, men en vidunderlig Kendsgerning, at alle Guds Løfter er *i Ham Ja og Amen*, at de er den Klippe, hvorpaa man kan bygge midt i den fraadende Sø, og at alt, hvad Storme og Bølger formaar, blot beviser, at Klippen staar urokkelig fast.

„Søg *først* Guds Rige og Hans Retfærdighed, saa skal alle disse Ting tillægges eder!"

Det er Guds Løfte, som paa underfuld Maade opfyldes i *Friedenshort*. Der stoler man paa, at intet af det, der tjener Gerningen til gode, vil mangle.

Med Hensyn til det, det *først* gælder om, saa spores der i flere af de smaa Hjem en aandelig Velsignelse, og der foregaar meget i Børnenes Hjerter.

Mutter Eva kom for at tilse et af Børnehjemmene, som ligger ensomt, men smukt og malerisk, omgivet af Hedestrækninger og duftende Fyrretræer.

Jordbunden var just ikke allerbedst til Grønsager, men Gud havde velsignet Søsterens Arbejde i Haven, saa der ikke blot var Kartofler og andre nyttige Planter, men tillige Tomater og Agurker, der jo ikke er strengt nødvendige.

Den himmelske Gartner arbejdede paa de smaa Børnesjæle. De havde ikke bevidst overgivet sig til Herren, men var som modne Frugter, der kun ventede paa en Berøring for at falde til Jorden.

Netop under Mutter Evas Besøg besluttede Børnene sig til at høre Herren til, og deres Maade at takke Ham paa var rørende. Alle var

samlet, og Mutter vilde tale til dem, da de smaa pludselig som efter en fælles Overenskomst forsvandt en efter en. De løb ud og ind og kom med deres Penge, i de fleste Tilfælde med alt, hvad de ejede. Da Summen blev lagt paa Bordet og talt, viste det sig, at der virkelig var over 300,000 Mark (hvilket jo paa dette Tidspunkt alligevel var et ringe Beløb). Pengene skulde bruges til Arbejdet i ydre Mission. Og vilde de end forslaa meget lidt, saa var det dog alt, hvad de smaa kunde give! Sikkert var deres Offer dyrebart i Guds Øjne! Og for Tilskuerne var det saa rørende, fordi det var absolut frivilligt.

Mutter Eva læste for dem Historien om Esekias, der lod afholde Paaskefest og Ofringer i det rensede Tempel samt om Folkets Takoffer (2. Krøn. 30).

Og den lille Scene med Børnene var ligesom en svag, aandelig Gentagelse af de svundne Tiders store Festligheder. Det er vel ogsaa noget af det vidunderligste, man kan opleve, at se de store Sandheder blive levende for et lille Barnehjerte.

V.

Mutter Eva og Søster Annie var paa Besøg paa et stort Gods, hvor der holdtes Lejr for unge Kvinder. Nu var den sidste Dag kommet, og Guds Velsignelse havde været over Møderne. Mutter Eva talte til en Skare kristne, unge Kvinder, mens hendes Ledsager samlede en Flok Skolepiger om sig. De var kommet fra en nærliggende By og ønskede at høre om „Stjernerne", den Sammenslutning af Børn og unge, som giver Bidrag til Arbejdet i *Friedenshort*.

Efter at dette Emne var blevet behandlet, talte Søster Annie om *Jesus som Verdens Lys* og om, at vi er kaldt til at være Lys i Verden (Joh. 1 og Matt. 5, 14). Hun forklarede, at kun den vilde kunne lyse for andre, som først selv havde modtaget Lyset, og som lod *Jesus*, der staar uden for Hjertets Dør, komme ind.

Børnene var meget søde og alvorsfulde, især da de hørte om Forskellen mellem Lys og

Mørke, og hvordan der intet Mørke kan være i et Hjerte, hvor Lyset — Jesus selv — har faaet hele Magten.

Godsejerens lille Datter havde faaet Lov til at være med til dette Møde, og mer end en Gang mødte Søster Annie hendes alvorlige Øjne. Det yndige, lille Ansigt genspejlede noget af, hvad der foregik i hende, og blev en Hjælp for Taleren, der havde følt sig uforberedt til dette Møde. Hun havde været paa en Køretur, der var blevet længere end paatænkt, maatte springe ud af Vognen og fandt hele Flokken samlet og allerede i Færd med at synge. Hun havde maattet se opad og raabe om Hjælp fra Ham, der aldrig svigter. Og maaske, fordi hun var helt afhængig af Ham, havde Han kunnet virke friere.

Til sidst ledede Herren hende til at foreslaa et Øjebliks stille Bøn, hvor hvert lille Hjerte kunde bringe sine Ønsker og Længsler frem for Ham, som var til Stede iblandt dem.

Saa foreslog Søster Annie dem at komme med op, da hun havde nogle Billeder at vise frem.

De fulgte alle med, ogsaa den omtalte lille Pige, som hed Lore. Men hun brød sig ikke om at se Billeder eller noget andet. Hun gik lige hen til Søster Annie og sagde:

„Aa, Søster Annie, Jesus er kommet ind i mit Hjerte! Jeg ved det, jeg føler det!"

Og hun brast i Graad.

Søsteren drog hende ind til sig og hviskede:

„Saa skal du ikke græde, men bare være glad!"

„Det er jeg ogsaa," svarede hun med en lille, bestemt Stemme. „Jeg er forfærdelig glad ... jeg ved, Han bor i mit Hjerte."

Hun kunde ikke forklare det nærmere, men det var let at se, at det var af Glæde, hun græd.

De andre Børn holdt sig genert lidt tilbage, og flere græd stille. Og Følgen af den søde, aabne Tilstaaelse var, at andre tog det samme Skridt.

Saa gik de, men Lore blev tilbage, hun var saa fuld af Spørgsmaal.

„Tante Annie," sagde hun fortroligt, „du sagde paa Mødet, at Jesus maaske kunde komme allerede i Aften. Kunde Han virkelig det?"

Søster Annie slog op paa de Skriftsteder, hvor Herren taler om sin Genkomst, og læste dem for hende.

Hun blev lidt forskrækket ved Tanken om, at hun maaske netop sov paa den Tid, men det trøstede hende at faa at vide, at hun sikkert

vilde vaagne, hvis Herren virkelig kom ved Nattetid.

„Ligesom Lynet gaar ud fra Øst og skinner lige til Vest, saaledes skal Menneskesønnens Tilkommelse være!" læste Søster Annie og forklarede Barnet, at det ikke vilde være et Lyn, som forfærdede dem, der hørte Herren til.

Den lille Pige nikkede forstaaende og sagde:

„Aa, jeg kan tænke mig, det bliver et stort, stort Lys."

Lidt efter sagde hun:

„Hvor jeg vilde ønske, Han kom i Nat!"

Da Søsteren sagde, at ingen ved, naar det sker, tilføjede Barnet:

„Det sker nok, naar vi ikke venter det. Akkurat som naar vi har gaaet og glædet os til noget, og det saa alligevel kommer som en Overraskelse."

Hun forstod saa udmærket Søsteren, som tilføjede:

„Saa maa vi altsaa altid være rede!"

— — —

Naturligvis maatte den lille Lore fortælle alt til sin elskede Moder. Og forunderligt var det, at Moderen netop samme Dag paa det Møde, Mutter Eva holdt, havde besluttet at ville høre Herren til.

Da Lore saa Mutter Eva, sprang hun hen til hende og hviskede:

„Ved du, hvad der er sket med mig? Min Hjertedør lukkede sig op, og Jesus kom ind.... Tante Annie kan fortælle dig om det. Jeg kan ikke huske alt, hvad hun sagde, men jeg ved, det er saadan."

Det var en saa overstrømmende Glæde, at hun ikke kunde beholde den for sig selv.

Næste Dag, da hun var blevet roligere, sagde hun:

„Jeg føler det ikke slet saa meget som i Gaar."

Men da hun blev spurgt, om hun stadig vidste, at Jesus boede i hendes Hjerte, bekræftede hun det klart og uden Tøven.

Efter Moderens Ønske talte Annie med hende om et Par Smaasynder, som nu maatte overvindes. Hun tilføjede, at naar Jesus boede i hendes Hjerte, saa maatte Han saadan lyse gennem hende, at andre ikke saa hende, men *Jesus i hende.* Da skælvede den lille Skikkelse af undertrykt Følelse, og med straalende Ansigt sagde hun:

„Aa, hvor vilde jeg dog gerne være saadan."

Lore, den søde, lille Solskinspige! Hun var maaske nok usædvanlig impulsiv og særlig modtagelig, men ved Siden af havde hun en meget

stærk Karakter. Hun bar sig ofte galt ad og var ikke af dem, der kommer let gennem Verden, men just derfor var det saa herligt at tænke paa, at hun allerede fra Barndommen havde overgivet sig til *den Stærkeste.*

Hendes Fader var meget slem til at drille. Hans unge Søster drillede ogsaa den lille Pige temmelig ubarmhjertigt en Dag. Men hvor blev hun ikke forbavset, da Barnet pludselig udbrød lidenskabeligt:

„Tante Magda, jeg kan ikke udstaa dig!"

„Hvorfor dog ikke?" spurgte Tanten leende.

„Fordi du ligner Fader saa meget," lød det forbløffende Svar.

Faderen fortalte selv Tildragelsen og tilføjede med et Blink i Øjet:

„Det var ganske mærkeligt saaledes at blive bedømt af sit eget Barn, ikke sandt?"

Den Dag, da Mutter Eva og Søster Annie skulde rejse, spurgte Faderen drillende:

„Naa, Lore, vilde du ikke gerne rejse med til *Friedenshort?* Men du skal selvfølgelig rejse alene. Moder maa blive hjemme, og Fader ogsaa. Men Fader tæller jo for Resten ikke. Fader duer jo ikke til andet end til at sørge for et Hjem til sine Børn!"

Der var en meget ivrig Dame til Stede, og hun opmuntrede Lore til at skynde sig hen og

kæle for sin Fader og sige ham, at det slet ikke passede, og at hun netop holdt saa forfærdelig meget af ham etc.

Men lille Lore blev siddende ganske roligt paa sin Plads ved den modsatte Ende af Bordet og svarede blot med det sødeste Blik paa Faderen:

„Fader ved det godt!"

Godsejeren saa kærligt paa sin lille Pige. Hendes Svar var meget mere værd for hans Faderhjerte end en Masse Forsikringer og stormende Kærlighedsbeviser, fremkaldt ved en tredje Persons Indblanding.

VI.

Stjerneforbundet var stiftet i 1913.

I 1923 skulde 10 Aars-Dagen fejres i *Friedenshort*, og over 100 unge — mest Kvinder — samt mange Børn deltog.

Det var et ordentligt Selskab at lukke ind, i Særdeleshed da de forskellige Husè som Regel i Forvejen er overfyldt.

Der blev skaffet saa mange Senge til Veje som muligt, og desuden fik man lavet en Slags Køjer af nogle faa Planker, hvorpaa der blev lagt en Bunke veltørrede Bregner og Hø. Det blev pragtfulde Fjedermadrasser. Og de blev rigtignok paaskønnet.

De unge Gæster medbragte selv Sengetøj og Lagener, saa det hjalp jo en hel Del.

Alligevel havde Søstrene deres Betænkeligheder og maatte stille sig selv det Spørgsmaal, som Herren stillede Filip:

„Hvor skal vi købe Brød, at disse kan faa noget at spise?" Men atter erfarede de, at der

ikke var nogen Grund til at ængste sig, da mange af Gæsterne havde Fødevarer med. Og da alle samledes til Aftensmad den sidste Dag, blev der bragt en Kurv Blomster, ledsaget af et rørende Digt, og under Blomsterne laa en Bunke Pengesedler, saa der var langt ud over, hvad der krævedes til at dække Udgifterne ved Festen. —

Det var i Sandhed Dage under en aaben Himmel, og mange, mange fik en særlig Velsignelse ved Møderne. Det mærkedes tydeligt under Taksigelsesmødet den sidste Aften.

Igen havde Søstrene haft et Bevis for, at de ikke behøvede at bekymre sig for Føden, men at de havde Lov at være lykkelige, frie Børn, og at den himmelske Fader nok skulde sørge for alle de timelige Ting.

Hjerterne strømmede over af Tak til Herren, som gjorde dem trygge og stille til Trods for, at Priserne just paa dette Tidspunkt steg og steg.

De forstod, at det var et Under, hver Gang de kunde indsende Bestillinger paa Fødevarer, Kul eller Klædningsstykker.

Ikke mindst vidunderligt var det at vide, at Vinterkartoflerne, Forraadet til de mange Mennesker for hele Aaret, ikke blot var bestilt og lovet, men Pengene laa i Banken i engelske £

og ventede kun paa Regningen. Og imidlertid steg Prisen paa Kartoflerne daglig til Tal, der skulde skrives med 9 Nuller. Men paa samme Tid steg Værdien af det engelske £, saa det vilde gaa lige op.

Den typiske Irlænder siges ikke at kunne

I Skoven ved Friedenshort.

nøjes med Kartofler, men kræver Te og Flæsk til sine Kartofler!

I *Friedenshort* fandtes der ogsaa Te, takket være gode Venner, og et Par Svin var der i Svinestien.

Man lærte at prise den Almægtige.

Børnene synger ofte en lille Sang med Omkvædet: Jeg er et Kongebarn etc.

Og det er forunderligt at mærke, hvor den altid griber de Mennesker om Hjertet, som hører den.

Da en ny Skoleinspektør kom for at inspicere Skolen, undrede han sig over, at *Friedenshort*-Børnene sang anderledes end andre Børn.

„De synger, som om de virkelig føler noget derved," sagde han halvt spørgende.

Mutter Eva prøvede at forklare Aarsagen, og han tilføjede tankefuldt:

„De mener, at de i Sandhed har *erfaret* Guds Godhed, som de synger om."

Og saaledes er det. De smaa synger virkelig ud fra deres Erfaring, derfor naar Ordene til Hjerterne.

VII.

Det var ikke blot i selve *Friedenshort*, man erfarede, at Gud er trofast, men ogsaa i alle de forskellige smaa Hjem rundt om i Landet.

Lovsangen, som blev sunget der, var en herlig Modsætning til al den Knurren og Klagen, der hørtes, hvor man ellers færdedes.

Stadig faldt Marken, mens Priserne forhøjedes.

Hvor var det svært for dem, der levede uden Haab og uden Gud! Det var en forfærdende Tilstand, der førte megen Lidelse med sig.

Et Par Dage var der Tumulter i Byen *Beuthen*, nær *Friedenshort*. Butikker plyndredes, og flere Mennesker mistede Livet. Minearbejderne var raa og forstod ikke Forretningsfolkene. Idet Marken faldt, steg en gros Priserne. De smaa Forretninger maatte sætte Priserne op, da de ellers ikke vilde kunne købe nye Varer. Men det eneste, Folkemassen begreb, var,

at Fødemidlerne fordyredes, og det fik de smaa Handlende saa Skylden for. Som Regel var de uskyldige, men der fandtes naturligvis dem som benyttede sig af Forholdene.

Hvor var det en Trøst, og hvor styrkede det Troen hos Søstrene i *Friedenshort*, naar Regnskaberne kom hver Maaned fra de smaa Hjem og altid balancerede. Somme Tider var der endogsaa en lille Kassebeholdning tilovers, saa Søstrene kunde altid gaa ind i den næste Maaned med fornyet Tro paa den Herre, der aldrig svigter.

— — —

Mange og meget forskelligartede var de Breve, som kom til *Friedenshort*, og som fik Lovsangen til at lyde.

Saaledes kom der fra et Hjem i Øst-Preussen en Historie om en Ko.

Det lille Hjems eneste Ko var død. Hvordan skulde man nu faa Mælk og Smør til Børneflokken...

En Bonde i Nærheden hørte derom, og straks indbød han Børnenes lille Moder til at komme og se paa Køerne i hans Stald og vælge den Ko, hun syntes bedst om.

Plejemoderen beskrev sin sejrrige Hjemkomst med Dyret, fortalte om, hvordan Børnene løb hende i Møde med en vældig Krans

af Kornblomster, som de slyngede om Halsen paa Koen. Og da den højtideligt havde indtaget sin Plads i sit ny Kvarter, som var festligt prydet i Dagens Anledning, stod en anden Bonde fra en Nabogaard iført sit Søndagstøj ved Baasen og læste en Lovprisningssalme!

Samme Mand havde gjort meget for begge de to smaa Hjem i sin Landsby. Det ene Hus havde han skænket til Arbejdet, og han hjalp, hvor han kunde, med at skaffe Fødemidler til begge Hjem.

Hans Datter fortalte, at han ikke havde kunnet sove den første Nat efter at have skænket Huset bort. Han frygtede for, at den lille Familie ikke skulde kunne leve, da han ikke havde Raad til at underholde den helt. Men han lærte ogsaa snart, at vi har en rig Fader, og holdt op at ængste sig. Dog glemte han derfor ikke at hjælpe, saa langt hans Midler rakte.

Hvilken Modsætning til en rig Mand, som ogsaa havde skænket Virksomheden et Hus, men derefter blev grebet af Frygt for, at man kunde vente yderligere Hjælp af ham!

— — —

Fra et andet Hjem kom der en fornøjelig Meddelelse om, at de havde faaet Løfte om Kul. Den Beholdning, de behøvede, kostede 400 Mil-

lioner, men de havde allerede de to, og Resten skulde nok komme. De blev ikke beskæmmet. Resten kom.

— — —

Det var vanskeligt at skaffe nye Testamenter til de talrige Børn. Et saadant kostede tidligere 10 Pfennig, men i de Dage nær ved 1½ Million Mark!

Gennem en Ven i England, som interesserede sig for Sagen, kom der saa 500 Testamenter, saa nu kunde mange af de smaa fryde sig over at have deres eget Testamente. De blev ikke givet i Flæng, men kun til de Børn, som virkelig elskede Guds Ord og gerne vilde læse det. Og hvor var de lykkelige over deres dyrebare Bog!

VIII.

I 1908 havde Mutter Evas Søster, Grevinde Helene v. Bismarck, paa Ejendommen *Marschallen* ved den polske Grænse grundlagt et Børnehjem*).

Det laa i en øde, sandet Egn, men under Grevindens kærlige Hænder blev det snart som en blomstrende Have. Der var Roser i Massevis, og de prosaiske Urtebede var kantet med alle Slags brogede Blomster.

Snart sprang der glade Smaabørn omkring alle Vegne. Endelig havde de et Hjem, de Stakler, der havde været hjemløse.

Og hvilket Hjem!

Først havde „Tante Lene" sagt, at hun ikke vilde have en stor Institution, men bare en lille, hyggelig Familie med 10 Børn.

Dog varede det ikke længe, inden der maatte bygges et stort, rummeligt Hus, og snart var ikke mindre end 80 Børn samlet under dets Tag.

*) Se: „Toner, som klang" Side 147.

Der var frugtbare Kornmarker og Frugthaver, hvor Husets smaa Beboere kunde være med til at arbejde. Og *Marschallen* blev snart til Velsignelse for hele Egnen. Landmænd og Bønder kom og bad om Raad og købte Sædekorn. Og skønt Befolkningen, som nærmest var polsk, stillede sig fjendtligt over for den tyske Grevinde, der oven i Købet bar Navnet Bismarck, saa maatte de dog snart give tabt over for den kærlige og elskværdige „Tante Lene".

Og nu kom det frygtelige Slag: denne Del af *Posen* skulde høre til det polske Rige, og Tyskerne maate vige.

Posen helt for Polakkerne!

Ikke engang en polsk Undersaat, som talte Sproget flydende, men havde tyske Forfædre, maatte købe *Marschallen.*

„Tante Lene" var lidet selvisk. Hun tænkte mest paa Børnene og paa de gamle, som hun havde optaget i sit Hjem.

En Ven i Lodz (Polen), som var polsk Undersaat, var villig til at købe *Marschallen* og fortsætte Værket, men Regeringen i *Warschau* forbød det.

„Tante Lene" var ikke ensidig, det laa ikke til hendes Karakter. Hun optog i Hjemmet baade protestantiske og katolske Børn, og disse sidste blev opdraget i deres Tro og tilhørte den

katolske Kirke. Men nu skulde en romersk-katolsk Polak overtage *Marschallen*, lod det til. Og hvor ønskede man, det maatte falde i gode Hænder!

„Tante Lene" var saaledes fyldt af sin Mesters Aand, at der ikke blev Plads til Bitterhed i hendes Hjerte. Hun klagede ikke, skønt hun blev jaget ud af det Hjem, hun elskede. Man jog hende ud af et Land, hvis Folk hun aldrig havde gjort andet end godt, og hvor hun ikke i mindste Maade havde søgt at faa politisk Indflydelse.

Nu var hun 60 Aar gammel og maatte trække sig tilbage til et lille Børnehjem, som hun for mange Aar siden havde stiftet i Nord-Tyskland.

Forholdene i Tyskland havde medført, at hendes store Formue var smuldret hen. Hun, som tidligere ikke blot havde kunnet opretholde sit eget Arbejde, men ogsaa havde været rede til at hjælpe til højre og venstre uden at spørge om Trosbekendelse eller Nationalitet, blev nu ledet til at gaa Troens Vej ligesom Søstrene i *Friedenshort*, fordi alle hendes egne Midler svigtede.

— — —

Paa en Banegaard ved den polske Grænse mødte Mutter Eva og Søster Annie den lille

Skare Udvandrere. Det var et rørende Syn! En lille Familie, bestaaende af 20 Mennesker, baade store og smaa, belæsset med Kufferter, Bylter og Randsler.

Stationsforstanderen var saa elskværdig at tilbyde Flokken Plads i en privat Ventesal, som

Indgangen til Friedenshort.

ellers var forbeholdt højere Jernbane-Embedsmænd. Der ventede de i 6 Timer paa Toget til *Breslau*, hvorfra de skulde have Forbindelse med Banen, der førte til det nye Hjem.

„Tante Lene" var legemlig træt efter at have arbejdet Nat og Dag, men hun var sød og god og blid som altid og beklagede sig ikke over, hvad hun havde mistet.

Dog fik hun stadig Taarer i Øjnene, naar der var Tale om Børnene, som var ladt tilbage i Polen. Kun de, som var af tysk Nationalitet, havde faaet Lov at komme over Grænsen.

En lille Pige havde ikke villet gaa hen til Vognen for at tage Afsked med de bortdragende. Ganske alene løb hun tilbage til det store, tomme Hus for at græde ud.

Nogle af de større søgte at trænge deres Følelser tilbage for ikke at gøre Smerten større for de andre.

Regeringer og nationale Love tager ikke Børns Hjerter og Følelser i Betragtning!

Den ny polske Ejer af *Marschallen* lod til at have de bedste Hensigter med Hensyn til Arbejdet, og man haabede, at han vilde blive en virkelig Fader for disse Børn, der nu i dobbelt Forstand var forældreløse. En Trøst for de smaa var det, at et Par Søstre fra *Friedenshort* havde faaet Lov til at blive i Gerningen foreløbig.

Kl. 9 om Aftenen blev hele Udvandrerskaren stoppet ind i to 4de Klasses Jernbanevogne, som kørte til *Breslau* og ankom ved Midnatstid. Saa maatte man atter vente til Kl. 8 Morgen. Men Børnene var hele Tiden eksemplariske. De forkortede Tiden med et Par Maaltider, og nogle af dem kom til at sove paa Tæpper og

Bylter. Selv ganske fremmede viste dem megen Venlighed.

Hvor Børnene kom frem, vakte de Interesse ved deres smukke, farverige Bondedragter. Værten i Jernbanerestauranten indbød dem alle til Kaffe. En Droskekusk, som var i Færd med at nyde sin Frokost, tabte sit Hjerte til den lille Forsamling og købte Pakker med Kiks og Chokolade til dem.

Men mest rørende var det at se, hvor smukt „Tante Lene" fandt sig i sin Skæbne.

I Brødremenighedens „Løsensbog" var Teksten den Dag 2. Krønn. 5, 13, hvor der staar, at de „som en Mand blæste i Trompeterne og sang for enstemmigt med lydelig Røst at love og prise Herren."

Det var det, som skete her. Det var Tak og Lovprisning til Gud for Hans gode og fuldkomne Villie. Man forstod, at „Tante Lene" bøjede sig under den gode og fuldkomne Villie, selv om det smertede. Hun spurgte ikke, gjorde ikke Modstand, men overgav sig roligt som et Barn til sin Fader og hvilede helt i Hans Villie. Hendes Glæde herover forvandlede den triste Ventesal til en Forgaard til Himmelen!

— — —

Kl. 8 var de reserverede Vogne parat til at

fortsætte Rejsen med, og ved Guds Naade ankom hele Skaren til Maalet i god Behold.

Der var meget at takke for. Ikke mindst, at hele Besætningen ogsaa naaede vel frem til Bestemmelsesstedet.

De polske Myndigheder havde tilladt, at man medførte en vis Del af Dyrene. Men ak! Da de kom over Grænsen, blev Adgangen forbudt, fordi der imidlertid var udbrudt Mund- og Klovesyge i Polen.

Efter en frygtelig Snakken frem og tilbage, Telegraferen og Forespørgen hos Berlins Autoriteter blev det en Dag meddelt, at det var umuligt at tilstede Indførselen af Dyrene, da en eller anden Lovparagraf forbød det.

Men saa fulgte en forunderlig Efterskrift, hvori der stod, at da det imidlertid var blevet bekendt paa en eller anden uforklarlig Maade, at Fortroppen allerede var paa tysk Grund, saa vilde man for en Gangs Skyld gøre en Undtagelse og paa visse Betingelser lade Dyrene forblive i Tyskland.

De skulde isoleres en Tid og derefter have en Sundhedsattest fra en Dyrlæge.

Ja, det var uforklarligt for andre, men ikke for Søstrene, som havde bedt meget for den Sag!

De stakkels Dyr havde været indelukket meget længe, men endelig ankom de da.

De trofaste Mænd, som havde haft Opsyn med dem undervejs, havde i tre Uger ikke været af Klæderne.

Kun en Due var forsvundet. Sandsynligvis var den fløjet tilbage til *Marschhallen.* Men saa havde man til Gengæld faaet et helt Kuld smaa Hvalpe!

Hele Dyreflokken var en Slags moderne Noas Ark, da „Tante Lene" havde udvalgt to og to af alle sine Yndlingsdyr.

IX.

Det var i November 1923. Med bange Anelser saa man i Tyskland Vinteren i Møde. Den tegnede til at blive vanskeligere end nogen tidligere for det stakkels, omtumlede Land. Man vidste, at Hungersnød vilde hærge mange Hjem, som før havde kunnet klare sig.

Der fortaltes, at Myndighederne forbød at offentliggøre en Liste over Selvmorderne, fordi Antallet steg i en uhyggelig Grad. Og i Breslau sagde man, der vilde blive Masser af ledige Lejligheder, naar Vinteren var omme, skønt der hidtil som overalt i Tyskland havde været Bolignød...

Da følte Mutter Eva med Sorg, at hvor vidt hun end aabnede sin Favn, saa vilde hun dog ikke kunne lindre al den Nød, hun gerne vilde.

Men hun og Søstrene forstod, at det gjaldt om at gaa videre i Tro. Havde de end kun „fem Brød og to smaa Fisk" til Mængden, saa var Han med dem, som kunde bryde Brødene og mangfoldiggøre dem.

Man vilde ikke tælle og veje Forraadene og ængsteligt grunde over, om der nu ogsaa var nok til de 400 Munde i selve *Friedenshort*. Eller nok til de 2000 i de smaa Hjem rundt om i Landet. Man vilde simpelt hen i Tro lukke Dørene op for de hungrige, som kom forbi, og bede dem tage Del i Maaltiderne.

Mutter skrev til alle de smaa Hjem og bad, om de der som i *Friedenshort* vilde forlænge Bordene, saa der kunde blive Plads for Herrens Gæster!

Og ingen Steder var man bange for ikke selv at faa tilstrækkeligt.

Hvis de havde set *nedad* paa alle Fornødenhederne, paa de forfærdende Priser etc., vilde det have svimlet for dem. Men Søstrene dristede sig kun til at se *opad* mod Gud, hvis Trofasthed var urokkelig. Han og Han alene formaaede at holde dem oppe. Og Hans Undere er lige saa store nu om Stunder, som da Han gik her paa Jorden. —

Trods de frygtelige Tilstande skænkede Herren netop nu et nyt Hjem til Mutter Eva.

Det var ikke blot den før omtalte lille Lore og hendes Moder, der havde taget imod Guds underfulde Lys. Ogsaa Faderen var kommet med.

Da han en Dag ikke længe efter Mutter

Evas Besøg red omkring paa sit Gods, havde han overgivet sig til Herren.

Men allerede forinden havde han haft Lyst til at hjælpe Mutter Eva ved at skaffe hende endnu et Hus. Der fandtes i Nærheden et lille Hospital, som var blevet lukket, fordi man manglede Midler til at drive det, og fordi der heller ikke paa dette Sted var særlig Trang dertil. Det vilde med Lethed kunne forandres til Børnehjem. Og nu lejede Godsejeren det, og Søstre fra *Friedenshort* kunde straks rykke ind og ordne alt til at modtage en Børneflok.

Det var en Trosprøve — ikke mindst for de unge Søstre. De blev saa at sige kastet i Vandet, men — Gud ske Lov — de skulde nok lære at svømme!

En ung Søster med et straalende Ansigt — Charlotte hed hun — var udset til at være Plejemoder i det nye Hjem, og nu var hun i Færd med at bringe det i Stand.

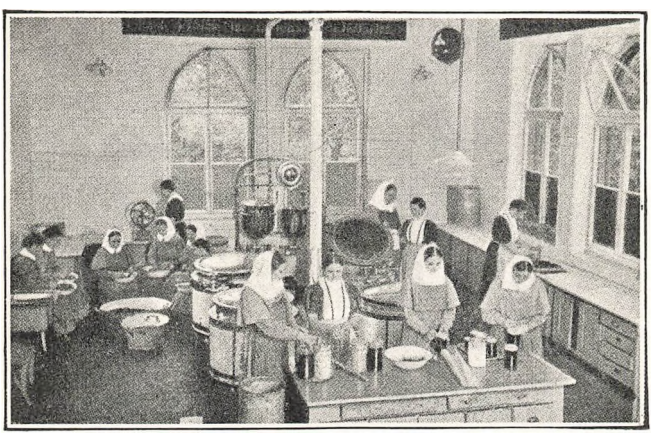
Det var lettere sagt end gjort!

Hun havde et stort, tomt Hus med adskillige Hospitalssenge, en Del mer eller mindre anvendelige Møbler og noget Linned, men ingen Kapital, hvorfor hun kunde gøre Indkøb af de utallige Ting, som fattedes, og heller intet til at købe Fødevarer for.

Ganske vist havde hun Erfaringer som Bør-

neplejerske, da hun havde været paa et Børnehjem i *Altona*, men dette tilhørte Byen, hvis Myndigheder underholdt det og ansatte Søstrene som Ledere.

Nu skulde hun altsaa i Tro tage Ansvaret

Centralkøkkenet.

for de Børns Underhold, som blev betroet til hende.

Man kunde tænke sig, at hun vilde regne med Hjælp fra Godsejeren, som havde betalt Lejen af Huset.

Men intet er mere skæbnesvangert for den Slags Arbejde end en Skelen aandelig talt, d. v. s. at vende det ene Øje mod Herren og det andet mod en eller anden Velgører.

Paa det Punkt havde de ældre Søstre gjort deres Erfaringer, som de længtes efter at delagtiggøre de unge i og beskytte dem mod Faren.

Mutter Eva vidste efter disse Erfaringer, at der var Fristelser, som vilde drage bort fra den enkle Trosvej og absolutte Afhængighed af Gud.

— — —

En Dag kom Godsejeren og hans Frue kørende for at hente Søster Annie og Søster Charlotte over til Frokost. Og under den lange Køretur blev Hjemmets Forhold drøftet. Samtalen faldt saaledes, at det var let at forklare Godsejeren, at man aldeles intet ventede af ham.

Han svarede leende, at Søster Charlotte vilde faa god Brug for at øve sin Tro, da hun sikkert vilde ønske sig Masser af Ting, som han aldrig vilde skænke en Tanke!

Hans Frue svarede roligt: „Saa maa vi bede om, at vore Øjne bliver aabnet, saa vi ser, hvad der trænges til." Og idet hun vendte sig til Søster Annie, sagde hun: „Vi føler, at Gud har givet os en lignende Befaling som den, Han gav til Enken i Sarepta" (1. Kong. 17, 9), men var dog enig om, at det ikke vilde forandre Sagen, da den eneste Kilde, der østes af i alle Forhold, var den guddommelige.

Gud kunde give Befalinger til hvem, Han

vilde. Han og Han alene var dog den, der sørgede for alt.

— — —

Da Vognen nærmede sig Huset, saa Søster Annie lille Lore og hendes mindre Søster med deres Barnefrøken staa og vente ved Vejen.

Ingen havde omtalt Besøget for Lore, det skulde være en Overraskelse. Da hun genkendte Gæsterne, kom hun farende rødmende og smilende for at hilse paa dem. Og nogle faa Øjeblikke før Frokosten naaede Søster Annie at tale lidt med Børnene.

Lille Lore sagde tankefuldt:

„Det varer saa længe, inden Jesus kommer igen!" Hendes lille Hjerte var saa opfyldt af denne Tanke. Og da Søster Annie prøvede at opmuntre hende ved at sige, at Ventetiden nok skulde faa Ende, og da vilde Han komme, saa svarede hun med straalende Øjne:

„Ved du, hvad jeg synes vilde være dejligt? Det var, om Jesus kom til Jul!"

Det forekom hende at være den herligste Juleglæde. Selv om hun naturligvis ikke tænkte paa, at det vilde være vidunderligt, om Han kom i sin Herlighed just paa den Tid, da Verden mindedes Hans Komme i Ringhed.

— — —

Efter Frokosten foreslog Godsejerens Frue,

at de sammen skulde bede for det nye Hjem. Godsejeren syntes lidt nervøs ved Tanken og erklærede, at der ikke var Tid dertil. Da svarede hun stille:

„Der er et Kvarter til, vi skal køre til Toget!"

Saa gav han efter, og Søstrene havde et yndigt Møde sammen med disse ny Børn af Guds Familie.

De var enig om, at det næste Besøg af Mutter Eva vilde betyde meget mere for dem end det første, fordi der nu var indre Forstaaelse.

— — —

Saa kom da den første Flok Børn til det nye Hjem. Og fra *Friedenshort* blev der sendt en Kasse med en Bunke Sager, som man vidste, de kunde behøve, og som Gud netop havde lagt i Søstrenes Hænder.

Udpakningen af de Gaver, der indkommer til *Friedenshort* fra gode Venner, er noget af det forunderligste, man kan tænke sig. Altid kommer der for Dagen Ting, som der netop er særlig Brug for paa det Tidspunkt, og ofte faar en eller anden Plejemoder sine inderste Ønsker opfyldt.

Saaledes havde Søster Charlotte spurgt, om hendes Hjem maatte hedde *Solhjem* og Bør-

nene *Solsikkerne*, fordi Huset til Tider ligefrem laa badet i Solskin.

Nu ved nok adskillige, at Mutter Evas Børn ikke gaar klædt i kedelige, mørke Farver. De smaa Familier har Blomster- og Fuglenavne, og deres Klædedragt svarer dertil og er fornøjelig trods sin Enkelthed.

Pigerne har Bondedragter og Drengene en Slags Tyrolerdragt, og Farverne er straalende.

— — —

Mutter Eva havde netop Fødselsdag, og mellem alle Gaverne var der en stor Rulle lyst Stof, der akkurat passede til Pigekjoler, og en anden Rulle stribet Flonel udmærket egnet til Drengeskjorter. Og saa var der til at fuldstændiggøre Dragterne smuktfarvede, broderede Seler. I en anden Pakke fandtes solide Ruller af kønne, mørkebrune Remme. Og endelig var der gyldent Broderegarn, saa lille Mors flinke Fingre vilde faa travlt med at tilvirke brune Tyrolerseler, broderet med gyldne Solsikker!

— — —

Faa Dage før Mutter Evas Fødselsdag stod Søster Annie netop i Kontoret og talte med Søster Caroline, som tager sig af Postsagerne. Da kommer Postbudet med en lille Pakke adres-

seret til Mutter Eva. Den var rekommanderet og kom fra Amerika.

Efter at Manden havde modtaget Kvitteringen, spurgte han, hvem Afsenderen var. Der stod Navnet paa et Firma uden paa Pakken, men Søstrene kendte ikke mere dertil end Postbudet.

Da han var gaaet, saa Søster Annie paa den lille Pakke, hun havde i sin Haand og sagde til Søster Caroline:

„Det er maaske Chocolade. Men sikken en Masse Frimærker der er paa. Næsten for en Dollar!"

I sit Hjerte tænkte Søster Annie, at den kære, ubekendte, amerikanske Giver blot skulde ane, hvor stor Værdi en Dollar havde paa den Tid i Tyskland, saa havde han ikke ofret saa stor Porto paa fire-fem Plader Chocolade!

Søster Caroline gættede hendes Tanke og sagde, at man maatte paaskønne den Kærlighed, der laa bagved.

Søster Annie gik til sit Skrivebord og var snart optaget af Brevskrivning, mens den lille Pakke laa og ventede, til hun traf Mutter Eva.

Senere paa Dagen, da hun havde noget at tale med denne om, gav hun hende Pakken sammen med nogle Breve og sagde leende, at

en eller anden sendte hende en dejlig Pakke Chocolade.

Hun aabner den. Og hvad indeholder den!

En Pakke splinter ny Dollarsedler: 500 amerikanske Dollars!

De to kunde næppe tro deres egne Øjne. De stirrede paa hinanden næsten stumme af Forbavselse. Saa sendte de Bud efter Søster Caroline, som var Kassemester, og bad hende sætte sig ned, før hun saa, hvad den simple, lille Pakke indeholdt!

Derpaa knælede de og priste Gud. Ja, der blev mere Tilbedelse end Lovprisning den Dag.

Takkebrevet til den ukendte Giver blev afsendt, før der indtraf et nyt Brev, som meddelte, at Pengene var fra en Ven, som før havde været Guds Sendebud, naar der var Nød paa Færde. I dette Brev var der endnu en Gave.

Hvor er Guds Veje underfulde!

Stundom fører Han os ad snævre Stier og sætter vor Tro paa en haard Prøve. Og stundom sætter Han vore Fødder i et vidt Rum og sørger for os, før vi endnu har naaet at bede om noget eller lidt nogen Mangel.

Saaledes var det den Dag.

I sin usigelige Kærlighed lod Han dem ikke føle Byrden, før Hjælpen var der. — —

Kort efter døde en af deres kære, gode

Heste, som Venner i Schweitz havde givet dem. En Hest er et kostbart Dyr, men en Velynder laante dem en, indtil de kunde købe en ny.

Da Søster Eva hørte om Hestens Død, udbrød hun:

„Gud være lovet for alt!"

Og meget snart sendte Herren den nødvendige Hjælp. Snart kom der Meddelelse om, at der kunde faas en passende Hest fra det samme Gods, hvor den forrige var købt, og til rimelig Pris.

Derpaa fulgte et Brev, hvori der stod, at Ejeren vilde forære *Friedenshort* Dyret. Han havde faaet at vide, at den forrige Hest var død, og skønt den ikke havde haft nogen Fejl, vilde han dog erstatte den. Nu skulde den blot køres til og vænnes til Tog og Motorvogne og alt sligt, som Heste i Almindelighed ikke sætter Pris paa.

Dette nye Bevis paa Guds Godhed var en stor Hjælp for Mutter Eva og Søstrene. Og nu havde de saaledes en Sum fri, som de kunde bruge til meget nødvendige Ting.

— — —

Atter satte Gud dem paa Prøve.

De havde glædet sig over at have samlet Penge til at købe Vinterkartofler for. Der laa

engelske £ i Banken, som ikke var afhængige af Markens Værdi. Da Regningen kom, blev de vekslet, men i det Par Dage, som medgik til at faa Pengene omsat, sank Marken saa forfærdeligt, at Summen ikke dækkede Beløbet.

Da kom de amerikanske Dollars fra Guds Sendebud, og alt gik i Orden!

Man var ved at blive lidt træt af alt Besværet med Pengesagerne og vilde ikke gerne saaledes som Folk i Almindelighed blive ved at tale om Penge og Priser etc. Selv om man sommetider kunde lide Tab som f. Eks. med Kartoffelhandelen, saa var det dog saa trygt at ty til Guds Finanser, og Han hjalp altid ud af Vanskelighederne.

Den tyske Regering gjorde sig utrolige Anstrengelser for at stabilisere Marken og udstedte i den Anledning saakaldte Guldmark-Sedler.

Man mindedes derved nogle Udtalelser af en russisk, kvindelig Læge, som besøgte *Friedenshort* sammen med Heartsease.

Hun sagde: „Sovjet har slettet alle Nullerne paa vore Pengesedler og fortæller os, at nu er de blevet til Guld. Og naar Sovjet siger det, saa maa vi naturligvis tro det!"

— — —

Ogsaa for de forskellige smaa Hjem sørgede Gud vidunderligt. Et Sted havde de fra en Manufakturhandler faaet sendt hele Stykker af Stoffer. Et af disse Stykker blev straks sendt som Fødselsdagsgave til Mutter Eva, at hun kunde anvende det et andet Sted, hvor det trængtes.

Det er saa kønt, at Søstrene aldrig ser paa deres egen Fordel, men er rede til at dele med de andre Hjem i Steden for at samle sig Forraad.

X.

Der er et Par yndige smaa Beretninger om „det daglige Brød".

Brødregningen er af stor Betydning i det daglige Liv nu, da et Rugbrød koster en Billion Mark!

En af Søstrene skrev fra et af de smaa Hjem om, hvordan hun var gaaet til Bageren for at købe det Brød, de behøvede, men hun havde maattet gaa hjem med uforrettet Sag, da Manden hverken havde Mel eller Brød. Tillige fik hun at vide, at de nye Forsyninger vilde blive saa dyre, at hun ikke havde Penge nok.

I det Øjeblik hun naaede Hjemmet, kom nogle tungt belæssede Kvinder fra Bøhmen. De medbragte alle Slags Fødevarer og deriblandt 9 store Brød.

Nogle Arbejdere paa en stor Fabrik havde foretaget en Indsamling, og disse Fødevarer var en Del af Resultatet. Resten skulde Børnene

komme og hente paa en Trækkevogn. Blandt Indsamlerne var der nogle Kommunister.

Plejemoderen i dette Hjem havde netop haft en Samtale med en Dame i Nabolaget, og hun havde sagt, at det vilde være umuligt at opretholde Hjemmet Vinteren over, saa mørkt som alt tegnede til at blive.

Men den Nat sov Søsteren alligevel fredeligt i sin Seng. Da drømte hun, at hun paa Væggen i Køkkenet saa nogle klart oplyste Ord:

„Hvor skal vi købe Brød, at disse kan faa noget at spise?"

Og nedenunder stod:

„Melkrukken skal ikke blive tom, og Oliekruset ikke fattes Olie."

Hun sluttede Brevet, idet hun fortrøstningsfuldt tilføjede:

„Det har alle Guds Børn erfaret."

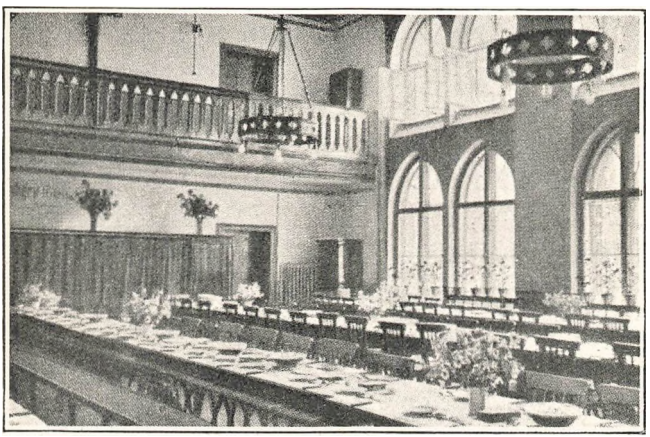
Hvor havde hun Ret! Men hvor var det svært for alle, der ikke kendte til Guds Faderomsorg!

Den ene Institution efter den anden maatte lukkes, fordi der manglede Midler. Livsbetingelserne var i Sandhed for vanskelige i de Dage for alle, der ikke havde *fast Grund* under Fødderne.

— — —

Der var en anden Plejemoder i et lille Hjem,

som heller ikke havde Penge nok til at købe alt det Brød, hendes Familie behøvede. Paa sin Vej mødte hun en ung Mand, som spurgte, om en Dreng fra Hjemmet kunde hjælpe ham hver Dag med hans Brødvogn. Han skulde blot køre den til den nærmeste Station. Og for

Søstrenes Spisesal.

denne lille Tjeneste vilde han give Drengen et stort Brød hver Dag!

— — —

I et andet Hjem havde Søsteren lige købt Brød og andre Fødevarer, men manglede Penge til Salt.

Paa Hjemvejen gik hun forbi Posthuset. Der var Brev til hende fra Java. Da hun aabnede

det, fandt hun en Gylden, mer end nok til at købe Salt for.

Pengene var afsendt fire Uger forinden, men ankom just i rette Øjeblik...

— — —

Endelig er der en lille Historie fra *Warteberg*.

Søsteren der havde afsendt en Bestilling paa adskilllige Fødemidler. Hun havde Lyst til at tilføje Sennop, men idet hun talte sine Penge, opdagede hun, at der ikke var nok.

Hun kæmpede lidt, for hun vilde saa gerne have Sennop, som altid gjorde saadan en god Virkning i deres simple Sauce. Hun tøvede en Stund og tænkte, at hun maaske nok havde de Penge, naar Regningen kom. Hun var lige ved at give efter, men Sennoppen var ikke strengt nødvendig. Det er et *Friedenshort*-Princip ikke at bestille Varer, før man har Pengene. Altsaa afsendte hun Ordren uden at forlange Sennop.

Et Par Dage efter kom en af Drengene fra Posthuset med en lille Krukke adresseret til *Warteberg*.

Da Fyren afleverede den, sagde han:

„Den lugter af Sennop!"

Søsteren svarede:

„Det er sikkert det Bonevoks, der er bestilt."

Drengen tøvede og snusede til Krukken.

„Men, lille Moder, det lugter saadan af Sennop!"

„Snak, du kan være sikker paa, at det er Bonevoks. Tag det med ned i Køkkenet."

Endnu et Forsøg gjorde den lille Dreng:

„Lille Moder, hvordan lukker man Krukken op?"

Søsteren morede sig over hans Udholdenhed, og idet hun lagde sin Haand paa Laaget, viste hun ham, hvordan han skulde lukke op.

Han gjorde det. Og det var Sennop!

Hvem kunde dog have sendt Krukken? ...

For fem Aar siden havde der paa *Warteberg* været en ung Pige som Hjælper. Man havde i lange Tider ikke hørt fra hende.

Og nu sendte hun pludselig en Krukke Sennop!

Søsteren maatte skrive og spørge, hvordan hun var kommet i Tanker derom.

Saa kom følgende Historie:

En Nat havde hun drømt, at hun gik i Haven paa *Warteberg* sammen med Køkkensøsteren og spurgte, hvad hun skulde lave.

Søsteren svarede, at hun havde tænkt paa Kartofler med en speciel Sauce med Sennop i. Men de havde ingen Sennop.

Da Pigen vaagnede, følte hun sig overbevist om, at hun skulde sende en Krukke Sennop til *Warteberg*. Og det gjorde hun!

Gud er Smaablomsternes Gud og — Universets Gud. Han er Oliekrusets og Melkrukkens Gud. Og den Dag i Dag viser Han, at Han ikke glemmer sine Børn.

Denne Gud er vor Gud evindelig og altid!

XI.

Adventstiden var nær. Et Par svenske Damer var Gæster paa *Warteberg*. De mærkede, der var noget i Luften, men vidste ikke hvad.

Aftenen før første Søndag i Advent blev de spurgt, om de laasede deres Dør om Natten.

Forundret svarede de, at det gjorde de rigtignok! Det store Hus med de lange, daarligt oplyste Gange forekom dem ikke helt hyggeligt om Natten.

Nu bad man dem lade være at laase denne ene Nat.

Om Aftenen drejede de dog Nøglen om, da de gik til Sengs, men allerede før fem om Morgenen blev de vækket af fjern Sang og skyndte sig at laase Døren op. Hvad vilde der ske!...

Sangen kommer nærmere, nu lyder den fjernere, nu er den atter nær. Og nu gaar Døren forsigtigt op. Adventssangen toner stærkere. En hel Række af syngende Børn kommer ind.

Enhver har sin lille Lygte i Haanden med Adventslyset i. Syngende med de smaa, klare Stemmer gaar de rundt i Værelset i en lang Kæde en efter en, saa fjerner de sig, Døren lukkes, og man hører dem stadig syngende gaa ud og ind i de forskellige Værelser.

Alt gaar med Ro og Orden, men straalende glade er de ved Tanken om, at Julen staar for Døren.

— — —

Stadig strømmer Guds Velsignelse ned over de forskellige Grene af Arbejdet baade hjemme og paa Missionsmarken. Og Mutter Eva og Søstrene har ingen anden Hjælpekilde at ty til end den guddommelige. Men Gud opfylder sine Løfter. —

Atter følte de, nu Julen nærmede sig, hvordan Gud havde Omsorg for de mindste Ting, saa at endogsaa en stor Del af Børnenes Ønsker blev opfyldt.

Gud brugte „Stjerne-Foreningen", hvorfra Pakkerne strømmede ind. „Stjernerne" havde paa den mest rørende Maade betænkt deres smaa Venner, og Børnenes Glæde over Gaverne Juleaften var ubeskrivelig.

Kl. 4 er der Gudstjeneste i Kirken, derefter samles alle *Friedenshorts* Indbyggere, som ikke er sengeliggende, i den store Hal i Søsterhuset.

Der staar det mægtige Juletræ, hvis øverste Grene næsten naar til Loftet. Saa bliver det gamle, men altid nye Juleevangelium sunget og fortalt af Børnene, og Præsten holder en kort Julepræ̆diken. Derefter forsvinder alle med en utrolig Fart i de forskellige Huse.

Mutter Eva og Søster Annie gaar med. De lukker den ene lille Familie efter den anden ind i deres „Julestue", Dagligstuerne, som i den sidste Tid har været laaset af.

Med straalende Øjne flokkes Børnene der= inde. Hvert Barn har sin Plads ved Bordet, hvor Gaverne ligger. De er stumme af Begejstring, men snart bryder de ud i Jubel. Der lyder Raab som:

„Det er netop det, jeg ønskede mig!" — Eller:

„Lille Mor, se hvad min „Stjerne" har sendt mig!"

Det er vidunderligt at se Børnene danse ud og ind mellem de voksne og høre dem synge Julesangene med deres søde, friske Barnestem= mer. Det er en rigtig musikalsk Underholdning. Der er flerstemmig Sang, Solosang, Kor, Gitar, Ziter og Mandolin, thi i dette Land er næsten alle musikalske.

Maden er meget enkel, Ris og Kartofler og

lignende, men Musikken gør Maaltiderne til kongelige Fester.

Der holdes Julefest til Nytaar, og Træet tændes sidste Gang Helligtrekongeraften.

Ja, *Friedenshort* er et Sted, hvor man synger med Fryd!

En Ven, som havde besøgt Stedet i Aarets Løb, skal have fortalt hjemme i England, at han medbragte Erindringen om megen Glæde, men — tilføjede han — hvordan de bærer sig ad med at leve paa den Kost, begriber jeg ikke!

Kan være, at Kosten er mager i andres Øjne, men for Børnene i *Friedenshort* er den tilstrækkelig nærende. Lægen erklærer, at Omhu og Pleje er mer end Maden, men selvfølgelig ikke nok til at give Børnene runde Lemmer, klare Øjne og røde Kinder.

Der er saa mange, som hjælper med Fødemidler. Nogle Venner ængster sig for, at Søstrene ikke faar nok, fordi de først sørger for de smaa.

En sendte en Cheque med det udtrykkelige Paabud, at der skulde købes Mad til Søstrene. En anden sendte Penge, hvorfor der skulde skaffes Mælk og Smør til dem ...

— — —

Næsten alle Børnene har deres smaa „Stjernevenner". Og det er yndigt at lægge Mærke

til Venskabet, mellem dem, ligesom Mutter Eva og Søstrene glæder sig over Brevene, der veksles.

Men det er ikke blot Breve, der sendes fra „Stjernerne". Baade til Jul og Fødselsdag kommer der de mest storartede Pakker.

For Børn, som intet Hjem har og ingen i Verden med Undtagelse af Beboerne af *Friedenshort*, er det en Fryd at modtage et Brev eller en Pakke og at tænke paa, at ude i den store Verden er der Mennesker, som husker paa dem og elsker dem. Og ikke blot i Tyskland findes der „Stjerner", men i Amerika, Schweitz, Holland og England!

Og stadig strømmer Børnene til *Friedenshort*. Der er dem, som mener, at saadan vil det altid være. Hvor mange Huse, der end bygges, saa vil de altid fyldes, og endda vil der være en Liste over nogle, som ikke fik Plads.

Det er jo en daarlig Trøst for Mutter Eva, som stadig bliver stillet over for smaa Stakler, som der *maa* skaffes Plads til. Men endnu har Gud hjulpet, saa ingen, som var i virkelig Nød, er blevet vist bort. Det vilde være umuligt, og Søstrene vilde ikke faa Ro hverken Nat eller Dag, om det skete. Dog er det til Tider et utroligt Hovedbrud at faa dem puttet ind et eller andet Sted.

Børnesanatoriet „Sollandet" var fra Begyndelsen indrettet til 46 Børn, men rummer nu næsten dobbelt saa mange, som til Trods for Skrøbelighed og Svaghed dog er en lykkelig Flok.

Den Søster, som stod for Vaskeriet, paatog sig at sørge for et Par Smaabørn. Men saa snart de blev store nok og selv kunde løbe omkring, fik hun dem byttet for et Par spæde, og det var ikke altid let for hende at komme af med dem, naar hun var blevet knyttet til dem.

Saa stod man pludselig en Dag med en lille Dreng, som man ikke kunde faa anbragt. Der var ikke andet for end at tilbyde ham til den Søster, som var Gartner og boede i sit eget lille Hus helt nede i Haven. Der levede hun for sig selv mellem Geder og Fjerkræ, saa det var et mageløst Hjem for en lille Dreng!

Man forsøgte at lokke hende til at tage Barnet ved at stille hende i Udsigt, at hun kunde opdrage ham til Medhjælper i Gartneriet. Det var ikke vanskeligt at overtale hende, da hun havde et kærligt Hjerte.

Kun stillede hun en Betingelse. Hendes Dreng skulde ikke iføres nogle af de Klæder, de andre havde aflagt!

Og nu hændte det forunderlige, at der kom en stor Pakke med strikkede Varer fra Eng-

land. Og blandt andre nyttige Sager var der en lille lysegrøn, strikket Dragt.

Kort efter kom en anden Pakke, hvori der fandtes et Par smaa Strømper i samme Farve. Og snart sprang den sødeste lille, grønne „Frø" omkring mellem Dyrene nede ved Havehuset. Han var til Glæde for alle, som kom derhen. Men der var stor Fare for, at hans Plejemoder skulde forkæle ham, skønt hun selv troede, at hun var meget striks.

Naturligvis havde man ikke Legetøj parat til ham, men *Friedenshort* har sin „Fødselsdagsskuffe", og den tyede man til. I den Skuffe gemmes alt, hvad man tænker sig kan glæde Børn. Den er som Gudmoderen i Æventyret, og i den findes altid Gaver til de talrige Fødselsdage.

Den var netop paa dette Tidspunkt saa dejlig fuld, fordi der var sendt saa mange Ting i Anledning af Julen.

Den lille Conrad ønskede sig en Gummibold. Det lykkedes at fremskaffe en strikket Bold, men den kunde desværre ikke hoppe, og det er dog en temmelig nødvendig Egenskab ved en Bold!

Saa ankom der netop en ny Pakke helt fra Amerika. I den fandtes der en Gummibold, som kunde hoppe, og Conrads lille Hjerte var tilfredsstillet.

I *Friedenshort* er man overbevist om, at slige Tildragelser ikke er *tilfældige*.

Samtidig kom der et andet lille Barn, en Pige, som maatte optages i et af Hjemmene. Hun var blevet saa slet behandlet, at hun var bange for Mennesker. Det var hjerteskærende at se de smaa, frygtsomme, mistroiske Sideblikke, som hun sendte enhver fremmed. En saadan Modsætning til *Friedenshorts* søde, glade, tillidsfulde Børn, som modtager alle med aabne Arme.

Det hænder ikke ofte, at der kommer Børn, som ligefrem er mishandlet. Tit drages de ud af forfærdelig Nød og Fattigdom, de er ikke ordentligt passet og bærer Spor af at være forsømt, men sjeldent af Mishandling.

Plejemødrene ser det som en særlig Forret at faa Lov at tage sig af et saadant stakkels Barn og hjælpe det til at vinde den barnlige Tillidsfuldhed tilbage.

Nu var der netop mellem „Dugdraaberne" en ledig Plads, fordi et Barn kunde sendes hjem til Moderen, der lige var blevet gift og sad i gode Forhold.

Det var altid meget svært at slippe Børnene, men det var jo rigtigt, at Forældrene fik deres Børn tilbage, naar Forholdene tillod det.

Engang kom Stedets Præst med højst bekymret Mine til Søster Annie og sagde:

„Naar Mutter Eva har 1000 Børn, saa maa de prøve paa at hindre, at hun laver flere Hjem. Saa maa det være slut!"

Han trak sig bedrøvet tilbage, da Søstrene leende fortalte ham, at han kom for sent med sin Anmodning: Mutter Eva havde nemlig allerede erklæret, at naar hun havde naaet det første tusinde, vilde hun begynde at samle paa det næste!

XII.

En Vinter fik Mutter Eva Lyst til at samle Egnens Folk i *Friedenshort*.

Miechowitz ligger jo nær den polske Grænse, og Befolkningen er meget blandet. Dens Trosbekendelse er ogsaa meget blandet, saa det er ikke let at sprede Evangeliet.

Men Mutter Eva elskede sine Miechowitzere. Hun havde viet sit Liv til Gud for at tjene dem, fra hun var ganske ung. Det havde været hendes Sorg Gang paa Gang at erfare Sandheden af Ordet: En Profet er ikke agtet i sit eget Land!

Hun blev elsket viden om. Og Gud brugte hende meget andre Steder. Men her, i hendes egen Landsby, stod Befolkningen mer eller mindre fjernt.

Nu fik hun den Tanke at *synge* Evangeliet ind i Folkets Hjerte. Og fra Tid til anden var der saadanne Eftermøder i den store Sal i „Søsterhuset". De forskellige Kor var anbragt paa

Galeriet, og Salen var stoppende fuld af Mænd af alle Slags og med de forskelligste Beskæftigelser.

Sange og Recitationer fulgte hastigt paa hinanden. Børnene spillede en stor Rolle, og deres Sang blev især paaskønnet. Somme Tider vandrede de smaa rundt med tændte Lys og sang deres Salmer. De blinde Piger læste højt af deres Bibler. Og Kor ledsaget af forskellige Instrumenter sang det herlige, gamle Glædesbuskab.

Sangen og Oplæsningen handlede hver Gang om et særligt Emne. Man samledes i Anledning af Advent, Jul og Helligtrekongersfest. Og midt under Mødet talte Mutter Eva gerne selv.

Man saa sig om efter Resultater af disse Sammenkomster. De var ganske vist ikke store, men opmuntrede alligevel til Fortsættelse.

En Mand sagde saaledes paa sin egen Maade, at han ikke mer skulde have noget af at gaa i Biografen, men vilde for Fremtiden til *Friedenshort*. Der var meget bedre!

I Grunden havde jo ingen af Søstrene nogen Sinde tænkt sig, at disse Møder skulde være en Slags Surrogat for Biografen!

En anden Mand erklærede, idet han gik ned ad Trapperne, at han kom ud som et andet Menneske ...

Og de Søstre, der gik rundt til Egnens syge, hørte, hvor Folk var taknemmelige og paaskønnede Møderne.

Det var ogsaa opmuntrende at se de mange Hænder, der raktes frem for at modtage de smaa „Johannes-Evangelier", som Mutter Eva uddelte.

Desværre fandtes der ikke ret mange. Men netop da Forsyningen var opbrugt, kom der et Brev fra en god Ven i England. Hun meldte, at hun havde afsendt en Del „Johannes-Evangelier". Hun havde ingen Anelse om, at der var Brug for dem, saa Gaven kom direkte som en Hilsen fra Gud. Kort efter modtog man en Cheque fra Kalifonien. Det bemærkedes, at ogsaa denne Sum var til at købe Evangelier for!

XIII.

En Dag, da Søster Annie sad og skrev, fik hun fra Indien en Bog, hvori Miss Amy Carmichael fortalte om, hvor vidunderligt Gud sørgede for alle de timelige Ting, som kræ= vedes til hendes Hjem derude.

Det gjorde Søster Annie saa godt at høre et Vidnesbyrd fra en, der gik samme Vej som Beboerne af *Friedenshort* og i et og alt stolede paa Herren.

Mange af Oplevelserne i *Friedenshort* havde hun Lyst til at fortælle om, men ofte havde hun være bange for at gøre det. Det var, som taalte de ikke Berøring. Og alligevel — efter at have læst Miss Carmichaels Bog, syntes hun ikke længer, hun havde Lov til at holde noget tilbage, som kunde bringe andre Velsignelse. Hun vidste ogsaa, at hendes Venner vilde for= staa, at hun kun fortalte disse Oplevelser for derved at herliggøre Guds Navn.

Hun kom nu til at tænke paa, hvordan hun en Dag i Juni 1922 var gaaet ind paa Kontoret. Det var netop Dagen før, hun skulde paa en længere Rejse med Mutter Eva. De skulde inspicere de fjernere liggende „Hjem" i Øst-Preussen, Mecklenburg, Brandenburg og Holstein.

Mutter Eva var rejst i Forvejen for at være til Stede ved en Familiesammenkomst hos en af sine Søstre. Nu skulde Søster Annie følge efter med Bagagen etc. En Del af „Bagagen" bestod af et Bundt Jernbanemærker, som gav dem Tilladelse til at rejse for halv Pris, og desuden et godt Tilskud fra Kassen.

Det var for at hente dette, hun var gaaet til Kontoret, og Søster Caroline spurgte nu, hvor meget hun behøvede. Det var netop paa det Tidspunkt, da Priserne steg, men endnu var man kun naaet til at regne med Hundreder. Søster Caroline spurgte, om 2000 Mark vilde være nok. En anden Søster, som var til Stede, brast i Latter ved den blotte Tanke om, at den Sum skulde slaa til.

Søster Caroline syntes imidlertid ikke at ville ud med mere, maaske kunde hun heller ikke afse flere Penge. Og Søster Annie drog af med sine 2000 Mark, idet hun smilende tænkte paa, at de nok maatte gøre Gæld hele Vejen og

siden lade Søster Caroline betale og endda se glad ud til det!

Næppe var Søster Annie imidlertid gaaet fra Kontoret, før hun fik den Tanke, at det var bedre slet ikke at lade Kassen betale Rejseud-

Bageriet.

gifterne. Hvorfor skulde Gud ikke kunne give Pengene direkte!

Tidligere var den Slags Udgifter blevet taget af Fælleskassen, fordi *Friedenshort* oprindelig var en Stiftelse med en bestemt, aarlig Indtægt. Denne Indtægt var blevet fordelt paa forskellige Poster, og en af disse hed: Rejseudgifter.

Men nu havde Markens Fald gjort, at hele

den aarlige Indtægt ikke var mere værd end et Frimærke!

Et Øjeblik følte Søster Annie det en Smule ængstende helt at skulle stole paa Gud ogsaa i dette Tilfælde. Hidtil havde de, som skulde rejse, altid taget saa meget med sig, at de nødvendige Udgifter kunde dækkes, og Søster Annie fandt det nærmest uforsigtigt at skulle rejse ud med en tom Pung.

Vilde Gud nu sætte hende paa en ny Tros-prøve? ...

Hun saa hen til Ham og overlod til Ham at vise Vejen.

Hun mødtes nu med Mutter Eva, og før de rejste videre, tilbragte de en Nat sammen hos nogle Venner, hvor Mutter Eva havde opholdt sig en Tid.

Det var et dejligt Hjem. En Enkegrevinde og hendes yndige, voksne Børn, som alle var meget tiltalende.

Da Revolutionen brød ud i Tyskland, sagde hun fortrøstningsfuldt, som den Optimist hun var, at hendes Hjem altid havde været en fri Republik, og det skulde det vedblivende være. En fri Republik med en Moder, som var sine Børns gode Kammerat, og hvis mindste Ønske blev opfyldt af hendes voksne Sønner. Man kunde ikke tænke sig et mere ideelt Forhold.

Nogle af Familiens mere alvorsfulde Medlemmer havde tidligere rystet paa Hovedet og undret sig over, hvad de Børn skulde blive til. Men de var allesammen blevet storartede og dannede en henrivende Flok.

Da Søster Annie om Morgenen gik gennem en Korridor, hørte hun sit Navn nævne og vendte sig om.

Det var Grevinden, som kom løbende efter hende, stak hende en Konvolut i Haanden og sagde:

„Stik det i din Lomme, Annie. Det er til Eva og dig til Rejsen."

Der var en Pengesum i Konvolutten.

Ofte havde de to Søstre besøgt det gæstfri Hjem, men ingensinde før havde Grevinden tænkt paa sligt. Det kom derfor ganske uventet.

Paa Vej til Stationen fik Søster Annie Lejlighed til at fortælle Mutter Eva om sin Oplevelse. Og Mutter Eva straalede, som hun altid gjorde, naar Gud saaledes greb direkte ind.

Og saa sagde hun: „Lenchen (hendes Søster, Grevinde Bismarck) gav mig ogsaa Penge til Rejsen."

Saadan begyndte det, og saadan blev det ved. Kort sagt: de rejste rundt i næsten to Maaneder og tilbragte to-tre Dage paa hvert Sted. Og ikke alene blev alle Udgifter dækket, men

de saa sig i Stand til at uddele 20,000 Mark i de forskellige, smaa Hjem, de besøgte. Og saa kunde de endda vende tilbage til Søster Caroline med 4000 Mark til Kassen i Steden for de 2000, som hun vilde have udleveret til Rejsen!

Og alt dette hændte, uden at noget Menneske anede, hvordan de havde ladet sig lede.

Er det blot tilfældige Hændelser eller Sammentræf af Omstændigheder?...

— — —

Aaret forud havde de været i *Thüringen* paa en af de sædvanlige Inspektionsrejser til Børnehjemmene. Derpaa overværede de en Konference, hvor de mødte en af deres amerikanske Venner. Hendes Navn havde de kendt længe, men nu var hun kommet paa Besøg i Tyskland, og Søstrene lærte hende at kende personligt.

En Dag, da de spiste Frokost sammen, spurgte hun Mutter Eva og Søster Annie, om de ikke kunde komme til Konferencen i *Blankenburg*, som skulde finde Sted c. 2 Maaneder senere.

Søstrene svarede, at det vilde være umuligt at komme til *Thüringen* saa snart igen, da de skulde besøge andre Børnehjem i *Østpreussen*.

Efter Frokosten fulgte Amerikanerinden med Søstrene ind paa deres Værelse og bad om

at maatte laane en Fyldepen. Hun tog en Chequebog op af Lommen og sagde:

„De skal have en Cheque til deres Rejseudgifter."

Skønt de to Kvinder ofte havde set, hvor forunderligt Gud sørgede for alt, saa virkede dette alligevel ganske overvældende. Søster Annie kunde ikke lade være at spørge, hvordan hun dog faldt paa den Tanke.

Hun svarede ganske roligt, at hun havde haft en bestemt Følelse af, at hun skulde gøre det. Det blev ved at klinge i hendes Hjerte:

„Giv Søstrene Rejsepenge!"

Hun tilføjede: „Jeg troede, det maaske var til *Blankenburg*. Men naar de ikke kan komme der, og de skal til *Pommern*, saa maa det være Rejsepenge til *Pommern!*"

Heller ikke her kunde der være Tale om Tilfældigheder eller Tankeoverføring, for der var ikke særlig Trang paa noget Punkt, og ingen havde allerede da tænkt paa Udgifterne til en Rejse, der laa et Par Maaneder frem i Tiden. Hvorfor saa ikke tro paa den ganske sikre Aarsag: at Gud i sin Faderomsorg vilde give sine Børn Rejsepenge forud. Han, som var den eneste, der vidste, at de ogsaa med Hensyn til dette gik frem i Tro.

De nødvendige Summer var altid kommet i

rette Stund. Somme Tider netop den Dag, de behøvedes, til andre Tider forud, men aldrig for sent og altid med en bestemt Bemærkning om, hvortil de skulde anvendes — som f. Eks. til Rejsebrug!

Søster Annie kom derved til at mindes, hvorledes hendes Moder, naar hun sendte sin unge Datter ud i Verden, altid sørgede for at lægge en ekstra Skilling i hendes Pung, idet hun sagde, at man jo aldrig vidste, hvad der kunde ske!

Intet Under, at Søstrene priste den himmelske Fader, hver Gang han sendte dette „ekstra", som satte dem i Stand til at hjælpe en eller anden paa Vejen, eller tage en træt Søster, som maaske trængte til Luftforandring, med til et andet Hjem, eller andet lignende...

Sandelig, Hans Navn er „Under!"

XIV.

Vinteren 1923—24 havde været streng og lang, men endelig blev det Foraar. I hele fire Maaneder havde alt været dækket af Sne, men saa begyndte Træerne at grønnes. Kirsebærtræerne blomstrede, og alle andre Smaablomster myldrede frem.

Det var vidunderligt at se tilbage paa den haarde Vinter og tænke paa Guds Godhed mod alle, der hørte til *Friedenshort.*

1400 Børn havde faaet Føde og Klæder og Varme. Og desuden havde man kunnet sørge for over 800 Voksne, deri medregnet Patienter og Søstre.

Guds Løfter staar fast.

Hans Børn skal ikke fattes Brød og Vand. Men som en god Ven i England skrev til *Friedenshort:* Han giver os ogsaa stundom „Godter!" Og det er i Sandhed noget, man oplever i *Friedenshort.*

Det kan være helt vidunderligt at aabne alle de Æsker og Pakker, som gode Venner sender. Guds Kærlighedstanker aabenbares derigennem, og ofte findes mellem Gaverne en eller anden skjult Skat, som viser sig at være noget, der særligt trænges til.

Det bestyrker Søstrene i, at den store, vidunderlige Gud ogsaa er „de smaa Tings Gud".

Søster Annie oplevede et lille Eksempel herpaa.

Hun skulde paa en faa Dages Rejse, og lille Conrad, „den grønne Frø" fra Gartnerboligen, tog en rørende Afsked med hende. Hun spurgte, hvad hun skulde bringe hjem til ham, og uden at tøve svarede han: en Hest!

Søster Annie vilde have medbragt en Hest, men havde saa meget andet at tænke paa, at hun glemte den og kom hjem — uden Hest!

Nu haabede hun, at Conrad ikke skulde krydse hendes Vej, før hun kunde faa skaffet en Hest fra Nabobyen.

Men ak! Allerede næste Morgen tidligt kom han løbende imod hende og spurgte:

„Tante, Tante, har du min Hest?"

Hun bad ydmygt om Tilgivelse for sin Forglemmelse og lovede, at han skulde faa en saa snart som muligt.

Den lille Fyr var uhyre taknemmelig. Han

kyssede hendes Haand paa den nydelige Maade, som Børnene har for Skik der.

Og saa — netop da der den Dag lukkes Pakker op, findes der en yndig, lille Stald med *to* Heste!

Søster Annie var ikke sen til at springe ned i Haven og bringe Barnet det, „den store Børneven" havde sendt ham. Hverken hun eller den lille Dreng var i Tvivl om, fra hvem det kom.

— — —

Friedenshorts store Vaskemaskine var slidt op. Der kom nogle sørgmodige Lyde fra den, naar den blev sat i Gang.

Ganske vist var det „kun" en Vaskemaskine, men den var mange Penge værd.

Mutter Eva sagde lidt bedrøvet:

„Jeg synes, det er saadan en utilfredsstillende Maade at udgive Penge paa."

Og dog var den umaadelig nødvendig. At vaske Tøjet med Hænderne vilde være umuligt, det forstod man, naar man saa de Stabler, der daglig skulde gaas igennem.

Man forhørte sig om Prisen paa en saadan Maskine og forfærdedes! Man samledes for at forhandle om Sagen, og Søster Annie spurgte da Søster Caroline, Hjemmets „Skatmester":

„Hvad mener du om det?"

Hun svarede, at det forekom hende at være en Trossag ligesom alt andet, der vedrørte dem. Og paa det Punkt var alle Søstrene enige.

Saa blev da ogsaa denne store „Elefant" taget med ind i Lønkamrene, og der opsteg daglig mange Bønner for den Sag.

Og saa oprandt den Dag, da Mutter Eva ved Middagsbordet maatte ringe med Klokken for at standse Samtalen, saa man kunde høre Spørgsmaalet:

„Hvad har vi bedt særligt for i denne Tid?"

Øjeblikkelig fulgte Svaret:

„En Vaskemaskine!"

Og nu kom den mageløse Underretning om, at Halvdelen af den nødvendige Sum var blevet sendt fra en, som absolut intet kendte til Vaskeriets Tragedie. En anden Sum var kommet fra en anden Kant, og den sidste Del af Beløbet blev ogsaa tilsendt.

Han, som leder Hjerterne til at give, sørger for, at det, der skal til, ogsaa kommer i rette Tid.

— — —

Et af Søster Annies Breve var naaet ud til *Indien*, til Miss Carmichaels Mission. Det blev læst højt for de Børn, der forstod Engelsk, og siden oversat for de øvrige paa Tamil.

Og de smaa indiske Børns Hjerter blev rørt,

da de hørte om Børnene i *Friedenshort*. De vilde saa gerne hjælpe dem. Engang om Ugen vilde de undvære deres Kød med Carry, for at Pengene kunde sendes til Tyskland.

Da man modtog Summen, blev den lagt frem for Gud. Det føltes, som var det hellige Penge, og Gud selv maatte vise, hvortil de skulde bruges.

Saa fik man den Tanke, at disse Penge skulde være Begyndelsen til en Sum, hvorfor der til Vinteren kunde købes dejligt tykt, varmt, uldent Stof til Vinterfrakker til Børnene. De havde længe bedt om nye, fordi de gamle var næsten opslidt.

Andre Smaabeløb blev lagt til. Der kom ogsaa Penge fra „Stjernerne". Og nu kunde man købe to prægtige Stykker grønt og rødt Uldstof, som blev lagt hen til Efteraaret. Da skulde der sys Vinterfrakker deraf til de smaa. Søstrene glædede sig allerede ved Tanken paa alle de smaa grønne og røde Skikkelser, som næste Vinter skulde tumle sig i Sneen, og som stadig vilde være en Spore til at bede for Børnehjemmet derude i Indien.

XV.

I Sommeren 1924 besøgte Mutter Eva og Søster Annie Skandinavien og var meget taknemmelige for den Modtagelse, de fik overalt.

I København boede de paa et af Missionshotellerne, som ejes af nogle af *Friedenshorts* Venner. De havde hørt om adskillige kristelige Hoteller eller Herberger, som ikke havde det bedste Ry paa sig, men nu erfarede de, hvad et virkelig kristeligt Hotel kan betyde, og det var en stor Glæde for dem.

Der var fuldkommen propert, en udmærket Betjening og en god Tone overalt. Der blev holdt Morgenandagt, ikke paa ubestemt Tid og i et upaaagtet Sideværelse, men præcis Kl. 8½ i den store Spisesal.

Mens Mutter var paa Hotellet, holdt hun Bibeltimer om Aftenen i de mere private Værelser, men enhver, som havde Lyst at være med, var velkommen, og der blev Lejlighed til at fortælle om Gerningen i *Friedenshort*.

Fra København gik Rejsen til Stockholm, hvor Mutter Eva havde lovet at tale ved „Kvindelige Missionsarbejderes" Konference.

Undervejs blev der gjort Ophold paa en Herregaard i Sydsverige hos Mutter Evas gode Ven.

Videre gik Rejsen til Kristiania (Oslo). Venner i Skandinavien paatog sig Omkostningerne og havde sørget for Sovevogn, en usædvanlig Luksus for Mutter Eva!

Efter nogle Dages Ophold i Norges Hovedstad havde Søstrene en god Hviletid i Nærheden af Lillehammer. Derfra drog de videre Nord paa for at besøge den *Friedenshort*-Søster, som arbejdede blandt Lapperne.

De rejsende nød i fuldt Maal den skønne Tur paa Damper i dette Æventyrland, saa fremmedartet og ubeskrivelig dejligt. De inddrak begærligt al Skønheden omkring sig, og Gud blev gennem sit Værk herliggjort for dem.

Men ofte hændte det, at de traf medrejsende, som ingen Interesse havde for den vidunderlige Natur.

Der var saaledes en ung Pige fra Argentina, c. 20 Aar gammel, som ærgrede sig over Skibets langsomme Fart og sammenlignede den med Oceandamperens hurtige Flugt.

Søster Annie bemærkede smilende, at der

var adskillig mere Fornøjelse ved at betragte Fjorden og de smukke Landskaber end det aabne Atlanterhav. Men den stakkels, lille „Globe-trotter" svarede gnavent, at hun forlængst var træt af det hele. Hun erklærede, at hun havde set alt, hvad der var værd at se i Verden, men det morede hende ikke.

Søster Annie prøvede at tale til hende om den Glæde, som ingen tager fra en, men hun var ganske uforstaaende...

Endelig naaede man *Lødingen*, hvor der skulde skiftes Baad for at naa det norske Hjem: *Fredly*.

Da Baaden langsomt nærmede sig Landingsstedet, kom Søster Olivia sine Venner i Møde. Saa langt var hun rejst for at modtage dem. Nu maatte de vente to Dage paa Skibet, som skulde føre dem videre, men de blev mødt med en varmhjertet Gæstfrihed. De følte, at Grænsen mellem de forskellige Nationaliteter udslettedes. Alle var de Børn af samme store Familie — Guds Familie.

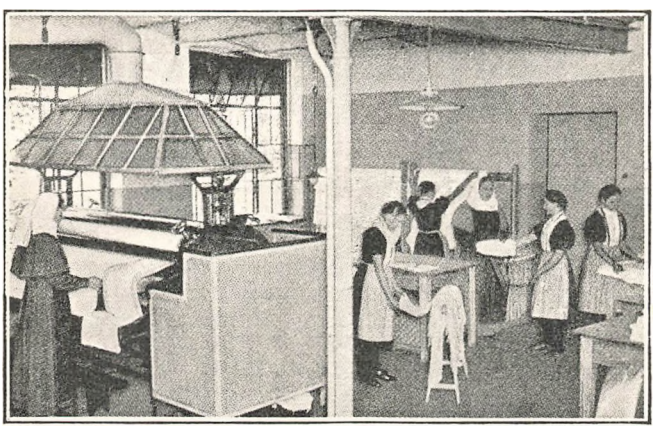
— — —

Den Søster, som paa dette Tidspunkt arbejdede blandt de norske Lapper, var selv norsk og havde 16 Aar forinden faaet Kaldet til at drage herop. Hun hed Søster Olivia og havde udført et rigtigt Pionerarbejde.

De norske Lapper er fattige og ernærer sig mest ved Fiskeri, mens de svenske ejer Rensdyrhjorde og er bedre stillet.

Søster Olivia er høj og køn, en rigtig Type paa en nordisk Kvinde.

De smaa, mistroiske Lapper holdt sig først

Vaskeriet.

paa Afstand og spurgte hinanden: „Hvad vil denne store Kvinde os?"

Men hendes Kærlighed sejrede. Hun blev som en Moder for dem, og de erklærede, at naar hun døde, vilde de sørge, som om de havde mistet en af deres egne.

Da hun kom derop, havde hun ikke engang et Værelse, hun kunde kalde sit. Hun sov i en

lille Hytte, som ejedes af en Kone, der her havde sin Væverstol, og hun gav sig til at arbejde flittigt paa den.

Senere fik hun og en Søster, der sluttede sig til hende, et Værelse, men de var sjeldent alene, da de lukkede syge Mennesker ind for at pleje og elske dem.

Disse første Aar var meget haarde og anstrengende. En Robaad var det eneste Forbindelsesmiddel mellem de smaa Bopladser. Og ofte maatte Søstrene tilbringe Nætterne i Beboernes Hytter for at pleje de syge.

Men nu efer 16 Aars Forløb havde Missionsstationen „Fredly" sit eget Landingssted! Og oppe paa en Klippeafsats ved Bredden af Fjorden laa Missionshuset tillige med et Forraadshus og forskellige andre Udhuse, Stalde m. m.

Der var indført Køer, for at man kunde skaffe de syge frisk Mælk, Jorden var blevet dyrket, og der voksede endog ret anselige Bjergbirke, det eneste Træ, som trives deroppe. De havde en Motorbaad i Steden for den gamle Robaad. Og en hel, lille Stab af Hjælpere havde samlet sig omkring Søster Olivia. Der var endogsaa en mandlig Hjælper, hvis Kone var Husmoder i Missionshuset. Denne Mand var en af disse uvurderlige Tusindkunstnere, som næsten er uundværlige paa Missionsstationerne. Han

var netop i Færd med at installere elektrisk Lys, men han var desuden Fører af Motorbaaden og passede Landbruget.

Mutter Eva og Søster Annie tilbragte ti Solskinsdage paa dette yndige Sted. Vejret var henrivende og saa sommervarmt, at Mutter Eva erklærede, det var, som om de af en Fejltagelse var kommet til Italien.

Om Søndagen drog de til et lille Missionshus ved den nærmeste Vig. Der var næsten fuldt, men Søster Olivia sagde smilende, at Folk for en stor Del kom af Nysgerrighed, da de havde hørt om de fremmedes Nærværelse.

Mutter Eva talte først til de voksne, Søster Annie derpaa til Ungdommen, mens Søster Olivia var Tolk. —

Næste Dag var de paa en Baadtur til en fjernere Del af Fjorden. To norske Studenter fulgte med. De var paa Ferie og havde opslaaet deres Hovedkvarter i „Fredly".

Kort før man naaede Bestemmelsesstedet, blev en Robaad med en Lappefamilie bundet til Motorbaaden, for at den kunde komme saa meget lettere af Sted.

Da Selskabet kom i Land, befandt det sig i et af de sædvanlige, smaa Fiskerlejer, og Studenterne fik travlt med at fotografere.

Da pegede en Mand pludselig paa Mutter

Eva og raabte, at hun var i Fare. Hun var paa Vej hen mod et Klippeparti, som omgiver Fjorden paa de to Sider. (Hun er født Geolog og har megen Interesse for alle Slags Stenformationer.*)

Søster Annie raabte til hende, at hun maatte skynde sig tilbage, og i samme Øjeblik begyndte en tordenlignende Larm. En mægtig Granitblok bevægede sig langsomt nedad i skraa Retning. Efterhaanden øgedes Farten, man saa en Støvsky, og saa styrtede Klippen som en Lavine ned i Fjorden lige paa det Sted, som Baadene havde passeret et Kvarter forinden. Støvskyerne syntes at fylde den snevre Fjord og formørkede Solen.

Studenterne fik travlt med at fotografere. For Søstrene blev disse Billeder en Erindring om Herrens kærlige Omsorg.

— — —

En Dag, da de sad paa den lille Veranda uden for Huset, sagde Søster Olivia pludselig:

„Der kommer gamle Per! Ham vil det glæde jer at møde. Han er en rigtig Profet."

En lille Skikkelse i Lappedragt og med en tyk Stav i Haanden nærmede sig, og Søstrene hilste hjerteligt paa ham. Han havde straalende

*) Se „Toner, som klang", Side 106.

Øjne, der talte om et indre Lys, og hans Glæde over at møde Guds Børn fra et fjerntliggende Land var rørende.

Han havde haft profetiske Syner og var i Sandhed en *glad* Kristen i Modsætning til de fleste af sine troende Landsmænd.

For c. 80 Aar siden kom en vis Lastodius som Missionær til Lapland, og mange omvendte sig. Men det var en besynderlig Omvendelse! De tilbringer deres Liv i stadig Anger og Sorg. Taarerne skal strømme ved alle deres Gudstjenester. Ingen Sang tillades. En glad Kristen regnes næsten for et letsindigt Væsen.

En gammel Mand kom til Søster Olivia og sagde, at han var saa bedrøvet over, at hun ikke kunde blive frelst! Da hun forsøgte at overbevise ham om, at hans Sorg var ganske ubegrundet, rystede han paa Hovedet endnu mer bekymret og sagde: „Aa, havde du dog blot den *sande* Religion!"

Man forstaar, at det ikke er let at drive Mission blandt dette Folk, og at det har sine særlige Vanskeligheder. Men man længes efter at bringe den fulde Glæde i Kristus ind i deres Liv, og der findes ogsaa modtagelige Hjerter.

— — —

De to tyske Søstre nød al den nordiske Naturs Skønhed, ikke mindst de lyse Nætter. I

Stedet for at sove, sad de ved Vinduet og indrak den næsten overjordiske Herlighed. De kunde ikke fatte, hvorfor Beboerne ikke paa den Aarstid gjorde Nat til Dag og omvendt, thi den eneste Tid, hvor de fremmede kunde sove roligt, var i den hede Middagsstund.

Snart var Opholdet forbi, der blev taget Afsked, og Hjemturen begyndte.

Paa Rejsen var der ofte Lejlighed til at tjene og vidne om Gud.

Paa Vejen fra *Trondhjem* til *Kristiania* rejste de sammen med et Par amerikanske Damer. Efter en Tids Forløb lod de til at være trætte af at betragte Naturskønhederne omkring sig og gav sig til at spille Kort.

Men pludselig vender en af dem sig til Søster Annie og siger:

„Søster, De synes vist, det er frygtelig dumt, at vi sidder og kaster disse Stykker Pap paa Bordet!"

Søster Annie kunde ikke lade være at smile og svarede:

„Ja, den Slags Beskæftigelser er ganske vist fremmede for os. Vi trænger nemlig aldrig til at slaa Tiden ihjel."

„Nej, det kan jeg tænke mig," lød Svaret.

Siden, da Spillet var forbi, kom de i Samtale, og Amerikanerinderne interesserede sig

meget for at høre om *Friedenshort* og de forskellige Hjem og se Billeder derfra.

Saa sagde den ene af dem:

„Hvor vilde jeg ønske, de vilde komme over og oprette den Slags Hjem i Amerika! Vore Hjem for forældreløse Børn er saa triste, der er ikke Spor af Familieliv."

Det var for meget for Mutter Eva. Meget energisk sagde hun:

„Men, kære Venner, hvorfor opretter De ikke selv et saadant Hjem? De kan ikke tænke Dem et herligere Liv!"

Tanken syntes at slaa dem. Og den ene sagde tankefuldt:

„Jeg tror, De har Ret."

Den anden tilføjede:

„Saa tror De ikke, vi vilde behøve at slaa Tiden ihjel med at spille Bridge?"

Alle lo, og man skiltes som gode Venner.

— — —

Da Søstrene en Dag var inde i en Forretning for at købe Garn til en lille Haandvæv, som de havde anskaffet, saa de en Flok Damer nærme sig, og Mutter Eva udbrød:

„Aa, der er *vores* Amerikanerinder!"

De svarede med en munter Latter og følte sig aabenbart smigret ved den Titel. Den ene af dem trak Søster Annie til Side og fortalte,

at hun ikke havde kunnet sove om Natten, før hun havde læst den sidste Stump af det lille Hefte, hun havde faaet, som fortalte om Oprindelsen til Gerningen i *Friedenshort*. Hendes Hjerte var øjensynlig rørt, og hun opgav sin Adresse og bad om at maatte faa mere at vide.

Næste Dag tog vore Venner Afsked med det kære Norge og gik om Bord paa et Skib til *Hamburg*. En lille Skare Venner var til Stede ved Afrejsen, og da de var borte, havde de efterladt forskellige Kærlighedsgaver i Kahytterne.

Søstrene og deres Venner havde hjemme i de nordiske Lande og siges at være lidet varmblodige. Men naar Hjerterne mødes i Kristus, bliver al Kulde til idel Varme og Solskin.

Skibet kom til *Hamburg* tidligt om Morgenen, saa tidligt, at Søster Annie endnu laa og sov; hun vaagnede ved at høre Mutter Evas glade Stemme raabe: „Søster, Søster!"

Hun havde faaet Øje paa en lille Flok Søstre, som trods den tidlige Morgenstund stod og ventede paa Kajen. Kort efter fik de Lov at komme om Bord, og det var en stor Glæde for de rejsende atter at være blandt *Friedenshort*-Søstre efter den lange Fraværelse. Det gav en dejlig Følelse af at være hjemme. Det er nemlig ikke blot Børnehjemmene, men ogsaa Søster-

skaren, skønt den tæller c. 600 Medlemmer, der er som en Familie. Søstrene føler, at de hører sammen, og de forenes i søsterlig Kærlighed, skønt de er spredt ud over saa store Dele af Jorden.

Efter at Mutter Eva og Søster Annie havde besøgt Hjemmene i og omkring *Hamburg*, forlod de Byen og drog gennem *Schwerin* og *Mecklenborg* til det yderste *Østpommern*, og alle Vegne besøgte de Hjemmene. Saa tilbage gennem *Berlin* til *Schlesien*. I lidt over fire Uger inspiceredes 16 Børnehjem. Og hvor de kom frem, lød den samme Historie om den himmelske Faders kærlige Omsorg. Det var en Glæde at se alle de velplejede Børn, som saa saa straalende ud, og at høre af de overordnede, hvorledes der stedse var blevet sørget for alt, hvad man behøvede. Somme Tider havde man maattet vente i Tro til sidste Øjeblik. Men man havde faaet alt, hvad der var virkelig nødvendigt.

Da de kom hjem til *Friedenshort*, blev der sagt ganske det samme. Der havde været Prøvelser, men den store Familie, der var paa 450 Medlemmer, havde ingen Nød lidt. Haven havde givet god Indtægt, og det var en udmærket Hjælp i Sommertiden.

— — —

En ung Søster fra et Hjem, der ligger i en By, hvor Befolkningen er kommunistisk, fortalte følgende til Søster Annie.

I Hjemmets Opholdsstue havde de en Jernkakkelovn, som tærede en Masse Brændsel. De længtes efter at faa en af de smaa, økonomiske Ovne, der er saa almindelige i Tyskland. Men just paa den Tid var Marken langt nede, og Priserne følgelig meget høje.

En af Kommunens Embedsmænd hørte om Ovnen og tilraadede ironisk Plejemoderen at bede sin Gud om en. Det gik hun roligt ind paa. Hun vidste, at Gud kunde give hende den, hvis Han saa, at den var nødvendig.

Vist allerede næste Dag var en Mand i Færd med at reparere en anden af Husets Ovne, og han var med i en Flok, som skaffede Huset den ønskede Ovn.

Da Embedsmanden hørte det, udbrød han: „Ja, Søster Marie faar altid, hvad hun trænger til!" —

Saaledes bruger Gud ofte disse enkle Historier fra det praktiske Liv om menneskelig Nød og guddommelig Hjælp til at bevise, at Han er en levende Gud.

— — —

Mutter Eva elskede straalende Farver alle Vegne, ogsaa, naar det gjaldt Havens Blom-

ster. Hun var lidt ked af, at hun i lange Tider ikke havde haft Zinnia i Haven som tidligere.

En Dag kommer der en anonym Pakke fra Amerika, som indeholder alle Slags tørrede Sager: Majs, Bønner, Æbler etc. og desuden Frø. Da man aabner en lille Pakke, ligger deri en tørret Zinnia og en Pakke Frø.

Næste Aar vilde den blomstrende Zinnia minde alle om den Gud, som drager Omsorg for de mindste Ting!

— — —

Paa dette Tidspunkt var der noget ganske særligt, som opfordrede Søstrene til at *se opad.* Det var en vældig Regning paa det, som er Hovednæringsmidlet i *Friedenshort:* Kartofler.

De store Vognladninger var ankommet, den ene efter den anden og omhyggeligt opbevaret. Som sædvanligt var ethvert passende Kælderrum benyttet, og i Haven laa Række ved Række af Kartoffeldynger. Dejligt Solskin havde man haft i disse travle Dage, og alt var i den skønneste Orden.

Men nu kom Spørgsmaalet om Betalingen. I Uger og Maaneder havde Søster Caroline lagt saa meget som muligt til Side. Men nu var Prisen en Trediedel højere, end man først havde tænkt. Ganske vist var Stigningen ikke kom-

met pludselig. Men det gjorde ikke Sagen mindre vanskelig.

Hvad skulde man gøre?

„Lad os vente lidt," sagde Søster Caroline fortrøstningsfuldt.

„Jeg har forespurgt, hvor vi skal sende Pengene hen. Til en Bank eller paa Postanvisning. Det kan være, vi har Summen, før de svarer."

Svaret kom om Lørdagen. Saa blev der regnet og lagt sammen paa Kontoret. Og om Søndagen, da hele den store Familie sad ved Middagsbordet, kunde man meddele, at der kun manglede 1000 af de 6000, der skulde betales.

Hvor der blev bedt om dette sidste Tusinde!

Der var indløbet to Regninger, den ene paa 4,800 Mark, den anden paa Resten.

Mandag blev den største Sum afsendt. Om Aftenen, da Mutter Eva vendte hjem fra en kort Udflugt, bragte Søster Annie hende en anbefalet Pakke fra Berlin med Paaskrift: Værdi 1000 Mark.

Ingen ventede Penge. Det var ogsaa en større Pakke og alt for tung til at kunne indeholde Sedler.

Pakken aabnedes og viste sig at indeholde en Fødselsdagsgave til Mutter Eva fra hendes Søster Helene, „Tante Lenchen".

Men inderst i Pakken laa en Sum paa 1000 Mark!

„Tante Lenchen" anede intet om, at man manglede Penge. Og den Sum betød i de Dage et rigtigt Kærlighedsoffer.

Atter gik der Bud efter Søster Caroline. Ligesom for Aar tilbage, da der kom en Pakke med 500 Dollar-Sedler. Og de tre Søstre lovede og takkede Gud. Ja, sandelig, Gud er Undernes Gud!

Tirsdag skulde den anden Regning betales. Og saaledes gik Søster Carolines Haab i Opfyldelse. Pengene *var* der om Mandagen, selv om de først blev pakket ud om Aftenen.

Han er i Sandhed en Gud, som arbejder for den, der bier paa Ham!

XVI.

I Efteraaret 1924 saa man med nogen Ængstelse Vinteren i Møde. Havregrynene var ved at slippe op. Og der brugtes maanedligt Mel for c. 2000 Mark til det Brød, som Søstrene selv bagte til den store Familie i *Friedenshort*. Brændsel maatte man ogsaa tænke paa.

Men atter erfarede man, at Gud har Omsorg for sine Børn. Der kom en Cheque fra en trofast Ven, som intet anede om de stigende Kornpriser. Dem vidste Herren Besked med og ledte sin Tjener til at sende en større Sum. Snart efter kom et Brev fra en anden med Løfte om Havregryn til Vinterbrug.

Det var netop, hvad der var nødvendigt, for at alle Medlemmer af den store Familie kunde faa i hvert Fald et Maaltid om Dagen.

Man fik at vide, at alle de smaa Hjem rundt omkring i Landet ogsaa vilde faa tilsendt deres Forsyning af Havregryn.

Alle de kære smaa, som trivedes saa godt, blev der sørget for.

Men det er jo ikke blot Børnenes ydre Forhold, man tænker paa. En stor Del af Søstrenes Arbejde gælder de mange smaa Sjæle, ligesom der gøres meget for at bevare den opvoksende Flok, der efterhaanden maa sendes bort fra Hjemmene, ud i den onde Verden. I de fleste Tilfælde lykkes det at beholde Forbindelsen med disse „gamle Børn".

De smaa, som er blevet optaget i Hjemmene, giver man nødigt fra sig uden tvingende Grund.

Iblandt „Dugdraaberne" var der en lille toaars Pige, hvis Moder døde paa Hospitalet, og Barnet blev derfor fra Fødselen i *Friedenshort*. Det hændte nu, at Faderen giftede sig igen, og den nye Moder kom og hentede den lille „Goldie".

Der blev Sorg og Bedrøvelse blandt „Dugdraaberne". Men Søstrene fandt det rigtigt at slippe Barnet, naar Faderen var i Stand til at give det et Hjem igen, især da *Friedenshort* derved kunde skaffe Plads til en anden lille, hjemløs Stakkel.

Men „Dugdraabernes" Plejemoder havde svært ved at slippe „Goldie", og efter 10 Dages

Forløb bad hun om Lov til at besøge den lille Pige.

Hun fandt hende i den ynkeligste Forfatning.

Faderen sad hjælpeløs i et smudsigt Hjem og havde allerede fortrudt sit nye Ægteskab.

Den lille, straalende „Goldie" var næppe til at kende igen. Hun var snavset, sløv og ligegyldig for alt.

Da Plejemoderen om Aftenen fortalte det hele til Søster Annie, kunde hun næppe holde Taarerne tilbage og sagde:

„Aa, bare jeg havde hende igen!"

„Gaa og sig det til Mutter Eva," svarede Søster Annie smilende, vel vidende, hvad Svaret vilde blive.

Hun gik og kom henrykt tilbage med den Efterretning, at Mutter Eva havde sagt:

„Gaa og hent hende."

Den næste Dag drog hun atter derhen. Stedmoderen var stadig paa Farten, og Faderen gav Tilladelse til, at Barnet kom tilbage, da han havde set, at hun vantrivedes under de forandrede Forhold. Søsteren drog sejersstolt af Sted med hende.

Imidlertid var den lille blevet saa uartig, som et mishandlet Barn kan være. Det var ren og skær Uartighed. Man saa rigtigt, hvilken føl-

som Plante et saa lille Barn er, og hvad 10 Dages Mishandling kan foraarsage.

Dog næppe var hun atter paa *Friedenshorts* Grund, før hendes Udtryk forvandledes, og hun sagde:

„Goldie vil være sød!"

Og hun holdt Ord. Men en Tid maatte hun isoleres for at komme af med en væmmelig Hudsygdom, hun havde paadraget sig i den korte Tid. Siden var hun atter den søde, muntre, lille Skat.

Paa Vejen til Stationen havde Søsteren mødt Stedmoderen, som blot forhørte, om hun skulde betale for Barnets Ophold i *Friedens-hort*. Da det ikke var Tilfældet, gjorde hun ingen Indvendinger. Hun havde knurret over de faa Mark, Manden plejede at betale om Maaneden. (Naar en Fader tjener noget og kan betale for sit Barn, lader Søstrene ham gøre det, fordi de finder det rigtigt.)

Stedmoderen tilføjede, at de ikke kunde undvære det, Barnet skulde have at spise. Og det var klart, at de ikke havde kunnet undvære noget til Goldie, som i lang Tid maatte have Ekstraforplejning for atter at naa sin normale Tilstand.

Det var slige Tilfælde, som gav Mutter Eva Lyst til at lukke Hjerte og Døre vidt op. Videre

og videre. Stundom syntes det, som vilde der altid være dem, der stod udenfor, hvor vidt end Dørene aabnedes, og hvor mange Huse, der fyldtes!

Og da raabte Søstrene til Herren og bad Ham snart komme til Jorden igen. Han, som er den eneste, der kan underlægge sig Jorden. De mindede hinanden om, hvad det vilde blive at leve i *Tusindaarsriget* med Ham og se Ham arbejde.

— — —

Mens Søstrene kæmpede og sled for Børnene, var deres Venner ofte bekymret for, at de ikke sørgede godt nok for sig selv.

Saa kom der Summer, bestemt for Søstrenes Underhold alene. En god Ven sendte somme Tider rigtigt Smør. Og al denne Ekstrahjælp var til stor Glæde og Opmuntring for de trætte Arbejdere.

— — —

Kort før Jul døde en af de gamle Søstre. Hun var en trofast Støtte, en af de faste Piller i Huset, skønt hun nok vilde være blevet forfærdet, om nogen havde sagt det til hende.

Hun var et af disse elskelige, dybe, stille Mennesker, som altid tænker paa at tjene andre og sætter sig selv til Side. Hun forestod den store Systue, hvor ikke blot alle de 600

Søstres Klæder forarbejdedes, men Klæder til mange andre. Hun vidste, hvad den enkelte trængte til, og sørgede for at skaffe det. Hun var en rigtig „Dorcas". Og hvor hun sled i det! Aften efter Aften brændte Lyset sent i Systuen. Naar nogen bebrejdede hende det. saa

Børn under blomstrende Kirsebærtræer.

var der altid en eller anden, der skulde rejse fra *Friedenshort* tidligt næste Morgen og behøvede et Klædningsstykke.. Eller en, der kunde tage en Pakke med til en anden Søster, som trængte til noget Tøj.

Lige før sin Sygdom havde hun tilskaaret de sidste Vintertrøjer til Børnene af det Stof, som var købt for de smaa, indiske Børns Gaver.

Og endnu mens hun laa paa sin Sygeseng, sagde hun:

„Hvis I blot vil give mig Trøjerne, kan jeg nok gøre dem færdig!"

Da hun blev daarligere, hviskede hun til sin trofaste Medhjælper:

„Søster Luise har ikke ret mange Natkjoler. Du maa sende hende nogle ekstra."

Samme Søster Luise var lige blevet opereret og laa paa Klinik i en Naboby.

Saaledes bekymrede hun sig stadig for de andre, men fordrede intet for sig selv.

Hendes Søster, som ogsaa var *Friedenshort*-Arbejder, kom for at pleje hende. Og efter hendes Død, vilde hun gerne give Søsterens nærmeste Venner en lille Erindring. Hun søgte i hendes Gemmer, men — fandt intet. Mens hun levede, havde hun givet alt bort, saa der var ingen Efterladenskaber. Selv hendes Boghylde indeholdt kun Bøger, Søsteren havde laant hende.

Alt hendes Undertøj var omhyggelig gjort i Stand, men det havde tilhørt hendes Moder!

Hendes Kjoler var mere lappet end de Søstres, hun arbejdede for, og dog saa hun altid pæn og net ud.

Hendes lille Soveværelse, der stødte op til

Systuen, saa altid lyst og rent ud, og sædvanligvis stod der en blomstrende Plante.

Hun elskede Naturen og nød dens Skønhed som et Barn. Og dog tilbragte hun den største Del af sit Liv mellem de fire Vægge i sin Systue, hvor hun arbejdede for andre og ledede sine Hjælpere paa en saa kærlig Maade, at hun var elsket af dem alle.

XVII.

En Dag for Aar tilbage blev en Hr. Heinz bragt til Mændenes Hjem i *Friedenshort*. Søsteren, som var Forstanderinde for dette Hjem, meldte hans Komme til Mutter Eva, der gik for at tage imod ham.

Mutter Eva havde allerede dengang set megen Elendighed. Mange forkrøblede og elendige Skabninger havde hun taget imod, men dette var noget ganske rædselsfuldt. Hun maatte rigtigt tage sig selv i Nakken for at blive Herre over sin Bevægelse, saa hun kunde byde den stakkels Invalid et kærligt velkommen — til hans nye Hjem. For hun var klar over, at netop der var hans Plads. Den lille Stakkel var saa gnaven, saa bitter og haabløs, at han overlod til andre at træffe Bestemmelse for ham.

Aldrig havde Mutter Eva set en saa ynkelig Krøbling. Han kunde hverken ligge eller sidde, hverken staa eller gaa. Han var ophængt i en Slags Læderramme, som afstivede, opretholdt

og understøttede de forvredne og vanskabte Lemmer. Han snarere hang end sad i dette Apparat. Hans uforholdsmæssig lange Hals var bøjet bagover. Hans Træk var udtærede, Øjnene store og sorgfulde. Hans Hænder var saa fast knyttet, at man havde maattet give ham en Glaskugle i hver Haand, for at Neglene ikke efterhaanden skulde bore sig gennem Haandfladerne. —

Nu blev der antaget en dygtig og trofast Broder, som skulde tage sig af hans legemlige Fornødenheder, mens en af Søstrene fra Mændenes Hjem hjalp og trøstede ham, saa godt hun formaaede.

Selv gik Mutter Eva daglig hen og besøgte lille Heinz, og efter nogen Tids Forløb kunde hun glæde sig over, at der nu og da viste sig et Smil paa hans Ansigt.

Hjemmets Præst, en sand Sjælehyrde, kom ofte for at se til Stakkelen, som led baade legemligt og aandeligt. Og Præsten fik Naade til at give ham aandelig Hjælp.

Lidt efter lidt svandt Invalidens Bitterhed, hans Udtryk blev lykkeligere. Hver Dag kunde man finde ham med sin store Bibel, som var anbragt paa en Slags Staffeli foran Læderrammen, hvori han hvilede.

I den ene forkrøblede Haand holdt han en

lang Pind, hvormed han behændigt vendte Bladene. Saaledes læste han i denne vidunderlige Bog, som gennem utallige Slægter har bragt Lys og Trøst midt i al jordisk Sorg og Nød. Mens han læste, undersøgte, bad og grundede over Ordet, aabenbaredes langsomt et helt nyt Lys for ham.

Alle mærkede Forvandlingen. Heinz blev taknemmelig og munter. Han havde meget ondt ved at udtrykke sig. De Lyde, han med stort Besvær fik over sine Læber, var vanskelige at forstaa, men Ansigtets forandrede Udtryk talte for ham.

Og de, som ofte var sammen med ham, lærte desuden at forstaa hans Tale og hørte ham nu fortælle, hvordan hans Liv havde faaet nyt Indhold, hvordan hans Hjerte havde fundet Fred i Guds Kærlighed, aabenbaret i Kristus.

En Dag, da Præsten besøgte ham, meddelte han, at han havde et stort Ønske, og der var noget, som laa ham meget paa Sinde.

Præsten blev nysgerrig og bad ham sige. hvad det var.

Med stort Besvær, men med alvorlig Glæde og megen Bestemthed kom han frem med det.

„Jeg skal sige Præsten, at Herren har gjort saa meget for mig, og nu vilde jeg saa gerne gøre noget for Ham for at vise Ham min Tak-

nemmelighed og Kærlighed. Jeg kan ikke give Ham noget, og jeg kan ikke arbejde for Ham. Jeg formaar ikke at tale, for ingen vil kunne forstaa mig. Men jeg har længe tænkt paa, hvordan jeg skulde kunne gøre noget for Ham. Og nu har jeg det! Se, Hr. Pastor, jeg har saadan en rar Broder, der passer mig saa godt og er saa omhyggelig for mig. Saa tænkte jeg paa, at de har saa mange syge her, som ikke saadan har en til at ordne alt. Tag nu min Broder, og sæt ham til at passe en eller anden syg, som ingen Broder har, og giv saa mig en Alkoholpatient fra *Wilhelmsdorf*. Han vil maaske kunne frelses, naar han ser min Tilstand!"

Han tav og ventede ivrigt paa Svaret.

Præsten var dybt rørt. Det var et Offer saa stort, at kun de kunde forstaa det, som vidste, hvor hjælpeløs den stakkels, lille Invalid var.

Forslaget forekom Præsten ganske umuligt.

„Men, Heinz, tænk paa, hvor afhængig De er! Hvor nødvendigt det er for Dem at blive ordentligt plejet! Nej, nej, det kan absolut ikke lade sig gøre."

Men Heinz vilde ikke give efter. Han var saa bestemt paa at ville bringe dette Offer, det eneste, han formaaede, og han overvandt al Modstand. Man maatte give efter og opfylde hans Ønske.

Den trofaste Broder blev sendt hen for at pleje en anden, og en elendig, ødelagt Dranker fra *Wilhelmsdorf* kom i hans Sted.

Nu oprandt der en svær Tid for den arme Krøbling. Det varede længe, inden den nye Hjælpers upraktiske Hænder vænnede sig til Arbejdet. Mange Smerter maatte Invaliden finde sig i paa Grund af Drankerens Uduelighed, men han klagede ikke. Mildt og kærligt fandt han sig i alt, og efterhaanden vænnede de to sig til hinanden.

Med straalende Øjne sagde Heinz:

„Jeg tror, han bliver frelst!"

Og i Stilhed bad han for ham, for den ene Sjæl, som han saa meget længtes efter at bringe til Gud.

— — —

En Dag kom en af Søstrene farende ind til Mutter Eva, frygtelig ophidset:

„Der er hændt noget rædselsfuldt!" raabte hun. Og saa fortalte hun, hvordan hun var kommet til Mændenes Hjem for at give dem Middagsmaden og pludselig hørte uhyggelige Smertensskrig fra Heinz's Værelse. Hun ilede hen til Døren, men fandt den laaset. Alt, hvad hun bankede og raabte, var til ingen Nytte. Og derindefra hørte hun stadig Klagen og ynkelige Raab om Hjælp.

Med sin sædvanlige Raadsnarhed greb hun en Økse, huggede Hul midt paa Døren, stak Haanden ind og drejede Nøglen om.

Et frygteligt Syn mødte hende:

Bøjet over den hjælpeløse Krøbling laa den ganske berusede Mand og slog løs paa sin Patient, som forgæves raabte om Hjælp.

Fuld af Frygt og Harme skubbede hun det umenneskelige Væsen bort, og saa godt hun formaaede, tog hun sig af den stakkels, lille Krøbling. Rystende og skælvende fortalte han, hvad der var sket, og det blev bestemt, at Drankeren skulde tilbage til *Wilhelmsdorf*, og Heinz skulde have sin rare Broder igen.

Men Heinz var næppe kommet sig efter Mishandlingen, før han bestemt rystede paa Hovedet ad alle slige Forslag, og med et yndigt Smil sagde han:

„Aa, jeg vilde saa gerne forsøge igen! Jeg tror, han kan blive frelst endnu!"

Hans Kærlighed, Haab og Tro havde en saadan Magt, at man maatte give efter.

Saa snart den ulykkelige Dranker havde sovet Rusen ud og havde faaet mange Skænd og Bebrejdelser, indtog han atter sin Plads hos Heinz, men nu var han skamfuld og angrede dybt.

Krøblingens Offer havde ikke været for-

gæves. Skønt Drankeren var sunket saa dybt, smeltede hans Hjerte ved den stakkels Krøblings Kærlighed og Taalmodighed. Saa længe han var hos Heinz, holdt han op at drikke og passede ham med en rørende Hengivenhed.

De to var sammen i længere Tid, og der skete ikke nogen synlig Forandring med den skrøbelige Heinz. Han læste sin Bibel om og om igen fra først til sidst. Han havde netop læst Aabenbaringens 21. Kapitel og begærligt inddrukket de hellige Ord. Da var det pludselig forbi. Uden Kamp eller Smerte blev han kaldt bort for sikkert nu med utilsløret Øje at se den Herlighed, som Aabenbaringens sidste Kapitel taler om. Han havde ikke levet forgæves. Han var skrøbelig og dog stærk, fattig og dog rig i Gud, ude af Stand til at hjælpe sig selv i nogen Maade, og dog kunde han i Kærlighed yde det mest fuldkomne Offer. Han lagde en Sjæl, en frelst Sjæl ned for sin Forløsers Fødder. Og han lærte andre Kærlighedens Magt.

Da Drankeren stod ved hans Grav, sagde han med Taarer i Øjnene:

„Jeg skylder ham alt. Han har reddet min Sjæl!"

XVIII.

Friedenshorts Sygehjem hedder Valeskastiftelsen og er opkaldt efter Mutter Evas Moder. Det er et herligt Sted, og Juleaften der er noget af det mest rørende.

Den fejres i en af de største Stuer, hvor alle de gamle, som ikke er sengeliggende, samles. Der kommer blinde og Krøblinge eller paa anden Maade lidende, men alles Ansigter straaler af Fryd den Aften.

Juletræet tændes, og det gamle, men altid nye Evangelium forkyndes. Præsten holder en kort Tale, og saa fører Mutter dem alle ind i Spisestuen, hvor Gaverne er spredt paa lange Borde, pyntet med Grangrene og oplyst af Lysene paa et stort Grantræ. Hver faar anvist sin Plads ved Bordene, og til enhver er der Gaver, som kærlige Hænder nær og fjern har hjulpet Søstrene at fremskaffe.

— — —

Saa følger Mutter Evas Julebesøg hos de

stakkels Idioter og aandssvage. „Juvelskrinet" kaldes den Afdeling.

Mange unge Søstre har haft deres Læretid der, og de kommer til at elske disse stakkels, hjælpeløse Patienter.

Der bor en af *Friedenshorts* allerførste Indbyggere, Mariannchen*). Hun er blind og vanskabt, men et af de lykkeligste og mest tilfredse Mennesker, man kan tænke sig.

Hun har en utrolig god Hukommelse og har et mægtigt „Repertoire" af Salmer og Skriftsteder, som hun har lært udenad.

Som det ofte er Tilfældet med blinde, hører hun udmærket, og saa snart hun mærker, der er Besøg, er hun næsten altid rede til at fremsige et eller andet Vers. Ofte maa man forbavses over, hvor godt hun forstaar at vælge, just hvad der passer til de forskellige Lejligheder.

En Dag var der Besøg af en Flok temmelig overfladiske og verdslige Pigebørn. De havde forud truffet den Aftale, at der ikke maatte tales om noget religiøst til dem. Søstrene var gaaet ind derpaa, men bad samtidigt om, at Guds Aand maatte tale til dem gennem det, de saa.

Da de unge Piger nu kom til Valeskastiftel-

*) Se „Toner, som klang", S. 62.

sen, besøgte de ogsaa det Værelse, hvor Mariannchen opholdt sig. Hun anede ikke, hvem de var, eller hvilke Betingelser de havde stillet. Da hun hørte deres Stemmer, sagde hun som sædvanligt:

„Jeg vil fremsige et Vers."

Og paa sin langsomme, alvorlige Maade sagde hun et Salmevers, digtet over Ordet: „Et er fornødent."

Pigebørnene stod ganske stille og lyttede, og den Søster, som viste dem rundt, lagde Mærke til, at mer end en havde Taarer i Øjnene.

Saaledes er den lille Mariannchen Missionær paa sin Maade.

XIX.

Ikke alene Beboerne i *Friedenshort*, men ogsaa i alle de smaa Hjem rundt om i Landet bliver hjulpet paa forunderlig Vis, og navnlig ved Juletid strømmer Gaverne ind.

Ofte er det „Stjernerne", som betænker de smaa, og mange af Gaverne betyder Selvfornægtelse for Giverne.

En Bondekone i Pommern havde saaledes fedet en Gaas, for at hun og hendes Familie skulde have noget godt til Jul. Men hendes Hjerte gav hende ingen Ro, før hun bragte Gaasen til Børnehjemmet i nærmeste By. De smaa der maatte dog have Gaasesteg til Jul.

Samme Hjem modtog 25 Pund Rugmel fra en Landmand, som gjorde Undskyldning for sin lille Gave. Hans Jorder var for daarlige til, at han kunde dyrke Hvede, og han kunde ikke afse mere Rugmel.

En Kvinde vidste, at der skulde bygges et Hus i *Friedenshort*. Hun sendte en temmelig

tung Tinæske. Da den blev aabnet, fandt man, at den var fuld af 10 Pfennig-Stykker, og hvert af disse var indsvøbt i Bladet fra en Kalender med et Skriftsted. Saaledes havde hun daglig lagt 10 Pfennig til Side til Arbejdet.

Og i Berlin sad der en lille, forkrøblet Syerske, som tjente til Livets Ophold ved at gaa omkring til Folk og sy og stoppe. Hun havde sin Glæde i at spare saa meget som muligt af sin lille Løn og sendte nu og da sine Gaver til Børnehjemmene i *Hamburg*.

Til Julen sendte hun en større Sum og erklærede, at den skulde bruges til en *ekstra Fornøjelse* for Børnene. Ikke til noget *nødvendigt*, men til noget, der rigtigt kunde glæde dem. Og det var det, hun havde *slidt* for!

Det er den Slags Gaver, som gør *Friedenshorts* „Kasse" til noget helligt.

— — —

Stundom kommer der Skyer, som dækker for Solen. Stundom truer Midlerne med at slippe op. Da kan det blive svært for Søstrene at holde Modet oppe. Da er det kun et Tilflugtssted, hvortil Vejen altid er aaben. Da tyer man til Menneskesønnens medfølende og forstaaende Hjerte. Bevidstheden om, at der er en aaben Himmel, vender tilbage, og al Tvivl maa fly. —

Der fortælles en sød lille Historie fra et af Børnehjemmene i Pommern.

En Dag blev en lille Pige sendt i Byen for at gøre Indkøb. Paa Vejen tabte hun sin Pung. Hun vendte om og bad inderligt, om hun maatte finde den igen.

Hendes Bønner har sikkert været ledsaget af Taarer, thi en Herre, som gik forbi, standsede for at trøste hende, og da han hørte, hvor meget hun havde tabt, gav han hende hele Summen. Hun gik hjem til Plejemoderen og fortalte henrykt, hvor vidunderligt Gud havde svaret paa hendes Bønner.

— — —

Som før fortalt var man dengang i Færd med at bygge et nyt Hus i *Friedenshort*. Taget var allerede rejst, og der var Penge nok til 3—4 Ugers Løn til Arbejderne, men ikke til at købe Materiale for, og man indlod sig ikke paa at tage paa Kredit.

En Aften sidder Søster Annie inde hos Søster Caroline, som hvilede lidt, hvad hun trængte haardt til efter en anstrengende Tid. De ser paa nogle Lærredsprøver, og Søster Caroline siger, at Valeskastiftelsen trænger højligt til nye Lagener.

Leende siger de til hinanden, at det jo ikke

kostede noget at *vælge* Stoffet. Det kunde jo altid købes, naar Kassen havde Penge dertil.

Næste Morgen tidligt, lige efter Frokost, gaar Mutter Eva og Søster Annie ind for at se til Søster Caroline. Det er hende, der har med Postsagerne at gøre, og der ligger en Del nyankomne Breve paa hendes Bord.

Medens de taler sammen, begynder Søster Annie at aabne Brevene. Hun er ved at falde bagover, da hun opdager, at det første indeholder en Cheque paa over 200 £.

100 £ til at bygge for og 100 £ til andre Udgifter... Valeskastiftelsen kan faa Lagener!" udbryder hun.

Søstrene priste Gud og bad Ham rigeligt velsigne Giveren. —

Nu turde man bestille Mursten til det nye Hus, og Arbejdet kunde skride fremad.

Søstrene mindedes, at Matthew Henry har sagt:

„Gud, som begyndte at bygge, viste sig ogsaa at være i Stand til at fuldføre sit Værk."

Dette forstod de bedre end nogensinde. De vidste, Hans Navn er Jehova, d. v. s. „Gud, som fuldbyrder," og at Hans Hjælpekilder er uudtømmelige.

— — —

Paa dette Tidspunkt — i 1926 — var Tysklands finansielle Forhold allerede fortvivlede.

Folk, som havde deres private Formuer anbragt i Statsobligationer, mistede faktisk alt.

Grevinde Bismarck („Tante Lenchen") fik Brev fra en Svigerinde, som fortalte, at alle

Pigebørn i et Hjem i en Bjerglandsby.

de forskellige Medlemmer af hendes talrige Familie forgæves havde søgt at sikre deres Ejendomme og Indtægter. Trods alle Anstrengelser var de, som tidligere var velhavende, nu saaledes blottet, at de næppe havde til de daglige Fornødenheder. Eva — skrev hun — er den eneste af hele Slægten, som absolut ikke ængster sig for, hvordan hun skal forsørge sin

enorme Familie! — Eva, som ingen af de andre forstod, da hun bortgav alt, hvad hun ejede...

Og Brevskriverinden tilføjede:

„Og saa er hun oven i Købet i Færd med at bygge et Hus! Hvem kan tænke paa sligt i disse Tider! Hvor er det besynderligt! Eller er det Guds Lov?... „Som den, der intet har og dog besidder alt!"

Ja, sandelig, den Gud, der ejer Himmel og Jord, er *Friedenshorts* Forsyn.

Atter mindes man Mr. Henrys Ord:

„Gud, som føder Fuglene, vil ikke lade Børnene dø af Sult."

Miss Trotter, Missionær i Nordafrika, siger i en af sine Bøger:

„*Bed,* og I skal faa!" — Det er den første Lektie, Gud lærer sine Børn.

„*Giv,* og I skal faa," kommer sidenefter."

En Plejemoder i et lille Hjem i Nordtyskland havde netop en Erfaring paa dette Omraade. Hun gik til et Møde hver Uge, og ved disse Møder plejede Deltagerne af ofre første Søndag i hver Maaned.

Det var første Søndag i December, og hun ejede kun 17 Mark.

Hun kunde ikke forud bestemme, hvor meget hun vilde ofre, lagde saa hele Beløbet i sin Pung og drog af Sted. Under Mødet ventede

hun hele Tiden, at Gud vilde lade hende vide, hvor meget hun skulde give. Og pludselig sagde Taleren: „De, som ikke mere *regner*, vender simpelthen deres Punge."

Den lille Søster tog det som Guds Svar paa hendes Spørgsmaal. Det var, som faldt en Sten fra hendes Hjerte, og hun lagde de 17 Mark i Bøssen, da hun forlod Mødesalen. Saa gik hun hjem glad og lykkelig og med let Hjerte.

Men da hun fortalte Historien til Mutter Eva, tilføjede hun:

„Men da begyndte Herren at vise mig, at man i Virkeligheden ikke kan give Ham noget. Thi snart efter modtog jeg en Gave paa over 200 Mark."

Hendes Brev sluttede med Taksigelser for alle de Velsignelser, der siden var strømmet ned over det lille Hjem, og hun endte med at sige:

„Og jeg tror, at Herren derved har draget os meget tættere ind til sit Hjerte!"

XX.

Mutter Eva var altid skrøbelig og nødt til at tage Hensyn til sit Helbred.

I Sommeren 1927 rejste hun med Søster Annie til *Gastein.*

Efter at have brugt Badene der i 4 Uger, drog de til Bayern for at faa en Hviletid i Bjergene. Forinden holdt Mutter Eva paa Opfordring nogle Møder i *Gmunden.* Det lille Kirkerum var fyldt til sidste Plads, og længselsfulde Hjerter lukkede sig op for Ordet.

I *Gmunden* traf de Hertuginden af Cumberland, den danske Prinsesse Thyra, samt hendes Søn og Svigerdatter, som efter Revolutionen i 1918 har deres Bopæl her. De er meget afholdt paa Stedet, og den unge Hertuginde, Kejser Wilhelms Datter, er i Besiddelse af sand kongelig Værdighed forenet med naturlig Venlighed.

Det morede hende at se Billeder fra Børnehjemmene og høre fortælle om de smaa. Hun huskede, at hun som Barn havde faaet en

Dukke fra *Friedenshort*. Den var klædt i samme Bondedragt, som Børnene bærer, og den var ved en eller anden Lejlighed blevet overrakt hendes Fader, Kejseren, af et af *Friedenshorts* mindste Børn. Først nu fik Hertuginden den Tale at høre, som den lille da havde holdt: „Vær saa god, Hr. Officer, vil du give den til din lille Prinsesse!"

Mutter Evas Børn er jo ikke vant til at tale til „Majestæter".

— — —

Hertuginden fortalte om deres Flugt og Oplevelser under Revolutionen. De lever yderst enkelt, men har beholdt alle deres gamle underordnede, fordi det under de nuværende Forhold vilde være for vanskeligt for disse at finde andre Stillinger.

Hertugen er meget stille. Trods alt det, de har gennemgaaet, synes de meget lykkelige, maaske lykkeligere end før netop paa Grund af de enkle Forhold.

— — —

Da Mutter Eva vendte hjem fra sin Rejse, var der nok at tage fat paa. De tre Søstre, som midlertidigt havde staaet for Styret, skulde have deres Hviletid.

Stadig velsignede Herren Gerningen og bevarede fra alt ondt.

En Nat udbrød der saaledes Ild i Præstens Hus, men det blev opdaget i sidste Øjeblik. En ældre Søster, som i Familiens Fraværelse tog sig af Huset, vaagnede ved tre-Tiden og mærkede Brandlugt.

I en Fart løb hun ned ad Trapperne og fandt Køkkenet fuldt af Røg. Hun naaede lige at faa kaldt paa Kapellanen, før det var for sent. Det lykkedes de to at kvæle Ilden, som hidtil kun havde ulmet, men et Køkkenbord, nogle Hylder og forskellige andre Ting var blevet ødelagt.

Før Søsteren gik i Seng, havde hun kureret paa en syg Høne og anbragt den i en Kurv i Køkkenet. Hun havde benyttet det elektriske Kogeapparat, men glemte at afbryde Strømmen.

Nu var hun ude af sig selv af Fortvivlelse derover og vilde ikke lade sig trøste.

Saa foreslog Søster Annie, at man skulde takke Gud for Hans Omsorg og bevarende Magt. Og de to Søstre og Kapellanen knælede nu ned paa Køkkengulvet mellem de sørgelige Rester. Men den stakkels, brødebetyngede Søster kunde ikke ret være med i Lovprisningen. Hendes Bøn blev til Udbrud af Anger og Selvbebrejdelser. Og den unge Kapellan var for overvældet til at kunne bede.

Siden tilraadede han hende ikke at tage det

hele saa alvorligt, og Søster Annie tilføjede, at sligt kunde hænde, og at det jo var hendes Omhu for den syge Høne, der var Aarsagen.

Da sagde hun med et haabløst Udtryk:

„Og der ligger den — kvalt!“ —

Søster Annie havde flere Gange haft ondt ved at bevare Alvoren. Nu brast hun i Latter.

„Naar Enden er god, er al Ting godt!“

Før Præsten og hans Familie vendte hjem et Par Dage senere, var alt i den skønneste Orden, og Forsikringsselskabet betalte Udgifterne.

XXI.

Mange af de smaa Børnehjem er bygget af Træ og altsaa højst brandfarlige.

I et saadant lille Hus sad Plejemoderen en Dag ved Frokosten sammen med de større Børn, mens de to mindste sov fredeligt i Soveværelset ovenpaa.

Uden hendes Vidende havde en af de store Drenge, før han gik ned, lagt en Hømadras for nær Kakkelovnen.

Efter Morgenbønnen gik et af Børnene ovenpaa. Der lød et pludseligt Rædselsskrig, og Plejemoderen for op ad Trapperne.

Hun finder Værelset fuld af Røg og Hømadrassen i Flammer. Med et hjerteskærende Raab: „Børnene!" styrter hun ind og griber den ene lille Stump, som bringes i Sikkerhed i et tilstødende Værelse.

Saa maa hun atter gennem Røg og Flammer for at hente det andet Barn.

Da hun har faaet fat paa det, føler hun

Knæene vakle under sig og har en Fornemmelse af, at hun aldrig vil naa Døren. Men hun raaber: „Hjælp, Herre Jesus!“ Og straks faar hun ny Kraft og naar ud. —

Imidlertid havde en Mand hørt om Branden og var i Færd med at slukke den.

Der skete ikke andet, end at Høma drassen og nogle Sengeklæder brændte. Men Plejemoderens Haand var alvorligt forbrændt. De smaa Stakler var nær blevet kvalt. De var bevidstløse og blev siden syge, men snart kom de sig dog helt.

Den lille Plejemoder skrev et meget angrende Brev til Mutter Eva og beskyldte sig selv for ikke at have passet godt nok paa. Men Mutter Eva og de andre Søstre fandt, hun havde handlet heltemodigt.

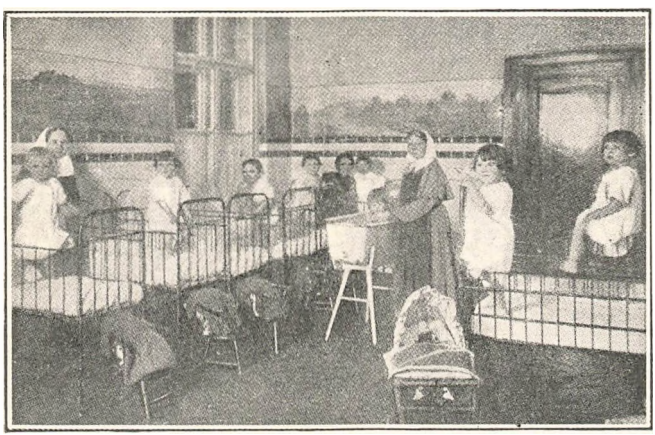
— — —

En lille 10-aars Dreng i Sydtyskland havde engang set en Ildebrand og glemte det aldrig. Siden bad han hver Dag om, at Børnehjemmene maatte blive bevaret. Og maaske var hans Bønner Skyld i, at Ilden ikke fik Lov at gribe om sig i de smaa Træhuse.

— — —

Denne Brand fik stor Betydning for en af Drengene i Hjemmet. Han var en vanskelig Fyr

og havde ikke været mer end et Aars Tid blandt Børnene. Han var en afgjort Modstander af Kristendommen. Ved Andagterne og i Søndagsskolen sad han med et foragteligt Smil om Munden og et besynderligt Udtryk i sit Drengeansigt.

Nogle af de mindste.

Den Søster, som ledede Søndagsskolen, tænkte paa at forhindre ham i at komme der, da hans overlegne Smil gjorde det vanskeligt for hende at tale frit og naturligt til Børnene.

Det var ham, der havde lagt Hømadrassen for nær den hede Ovn. Og da han saa sin Plejemoders forbrændte Haand og vidste, at hun led for hans Skyld, blev han saa fortvivlet, at han

løb ud og gemte sig og bønfaldt Jesus om at helbrede hende.

Og Gud svarede paa underfuld Maade. Mod al Forventning heledes Haanden hurtigt og fuldstændigt. Og nu overgav Drengen sig helt til Jesus som sin Frelser. Han var lykkelig og taknemmelig, og den sørgelige Historie fik saaledes en lykkelig Afslutning.

XXII.

I et Brev fra 1926 skriver Mutter Eva følgende:

„Det forekommer mig ganske overvældende og som en af Guds store Kærlighedsgaver, at vi her i *Friedenshort* er i Forbindelse med saa mange af hans kære Børn ud over Jorden, som var vi en stor Familie.

Fra de kære ved Ishavets Bredder til Salomonsøerne, fra Kina til Vestamerika — alle er vi knyttet sammen i en Kærlighed, en Tro, et Haab.

Hvordan vil det ikke blive at mødes i Herligheden!

Jeg tror ikke, det føles saa underligt for Søster Annie, der tilhører en Nation, spredt ud over Jorden, som det er for mig i dette ukendte Hjørne af Øvre-Schlesien, at komme saaledes i Forbindelse med jer alle. Det er i Sandhed et Under og en særlig Gave af *Faderens* Kærlighed, i *Sønnen* ved *Helligaanden* — — —

Eders i denne Kærlighed forenede

Søster Eva.

Interessen for det store Værk i *Friedenshort* er ikke aftaget, efter at Mutter Eva er gaaet bort. Stadig indkommer Gaverne, saa Arbejdet kan fortsættes i de gamle Spor. Besøgende indfinder sig for at sætte sig ind i de mange Enkeltheder. En eller anden Søster er altid rede til at føre Gæsterne rundt i alle de forskellige Bygninger.

Den lille Hytte*) med Mutter Evas enkle, smaa Værelser staar omtrent, som hun forlod den.

Vejen gaar ogsaa til Kapellet, hvor den unge Eva von Tiele-Winckler for de mange Aar siden stod for Alteret i sin hvide Dragt og indviedes til sit Livs store Gerning.

Søsteren fortæller herom og tilføjer, at her stod ogsaa Mutter Evas Kiste hin Junidag i 1930...

Men da brister det for hende. Hun formaar næppe at holde Taarerne tilbage. Savnet føles endnu lige nyt og smerteligt, lige ubegribeligt.

---

*) Se „Toner, som klang", Side 55.

Marie Dinesen

TONER SOM KLANG

EVA VON TIELE-WINCKLERS
LIV OG GERNING

Med Billeder.

»*Bring Lys*« *skriver:*
Søster Evas faste Tro paa, at »intet er umuligt for Gud«, blev Kraften i hendes Liv — derved oplevede hun de mange Undere, som Bogen fortæller os om. Hendes Liv og Virksomhed er et herligt Billede paa, hvad et Menneske kan udrette i Jesu Fodspor; paa hende passer Ordet: »Retfærdiges Sti er lig et straalende Lys, som bliver klarere og klarere indtil højlys Dag«. (O. S.)

»*Næstved Tidende*« *skriver*:
Jeg mindes ikke at have læst en Bog, som i den Grad kan ydmyge og give gode Tilskyndelser som denne...

»*Thisted Amts Avis*« *skriver*:
Her er Bogen, som burde læses af alle unge Piger, der forstaar, at Livet er Alvor og ikke Leg... Det er en betagende Bog om, hvad en nøjsom, selvfornægtende og udmyg Kvinde kan udrette. (B. B.)

»*Morsø Folkeblad*« *skriver*:
Det er en Bog, som burde findes i ethvert K. F. U. K.-Bibliothek, og den egner sig glimrende til Højtlæsning f Eks. ved Kvindemøder. (Jac. Lund).

»*Santal Posten*« *skriver*:
Den ogsaa her i Landet kendte tyske »Søster Eva«, hvis Liv var fyldt med uselvisk Kærlighed til forældreløse og forsømte Børn, og som oplevede saa mange Troens Undere, har her fundet en god Skildrer.

»*Horsens Avis*« *skriver*:
Med Glæde kan vi give denne Bog sin varmeste Anbefaling og ønske den Udbredelse til mange Hjem.
(H. D.)

Pris 2,50, indbunden 4,00.

O. Lohse - København.